

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 80—
za en mesec .. " 5,50
za inozemstvo .. " 70—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 58—
za en mesec .. " 5—
V upravi prejetan mesečno .. 4,50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 10—
za inozemstvo .. " 15—

SLOVENEK

== Inserati: ==
Enostolpna petstvrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva in večkrat .. " 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvrsta, K 1—
Izhaja vsak dan (izvzema ponedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri jutraj).

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 25.511, bosn.-naro. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Krvavi spopadi v Mariboru.

Ameriško odposlanstvo obsoja nemške izgrede.

Maribor, dne 27. januarja.

Tukaj je došla danes ameriška komisija iz Gradca, za določitev demarkacijske črte na Koroškem. Tu jih je pričakovala slovenska deputacija, v kateri so bili dr. Müller, dr. Ehrlich, Smodej, dr. Oblak in dr. Mal.

Med tem, ko je ameriška komisija zaslišavala slov. veščake, je prišla pred okr. glavarstvo, kjer se je zaslisevanje vršilo, nemška množica manifestirala in pet izvalno prusko himno: Die Wacht am Rhein, kar je napravilo na komisijo mučen utis. Množica je napadala slovensko stražo, pol. komisarija in tudi streljala. Straža se je morala braniti z orožjem. Popoldne se je odpeljala nemška komisija na Koroško.

Maribor, 27. januarja. Več dnevne hujškarije vsepemskih matadorjev v Mariboru in okolici, so rodile krvav sad. Danes popoldne se je na poziv vsenemških voditeljev kapitalističnega in delavskega sloja zbrala ter se kričaje in z godbo na čelu valila nemška tolpa po mariborskih ulicah. Hoteli so porabiti priliko, ko biva ameriško odposlanstvo v Mariboru, na znani kričavi način dokazati »nemški značaj« Maribora. Ko je množica, med katero so bili pomešani največji hujškači, dospela pred okr. glavarstvo, je začela tuliti svoj »Heil« in peti protifrancosko: »Die Wacht am Rhein«. Navzoči francoski častnik se je prepričal na lastne oči in ušesa, kakšni prijatelji Francozov in entente so mariborski Nemci. Hoteli so poslati odposlanca k ameriški komisiji, ki se je posvetovala pri generalu Maistru, toda Amerikanci so popoldne odpravili sprejem nemške deputacije, ker so spoznali pravi namen teh kričav. Deputacijo je nato sprejel general Maister in jo je kmalu odslovil. Deputacija, katero je vodil bivši župan Schmiederer, je žalostnih obrazov naznanila na cesti zmrzujočim demonstrantom, da je bil ves trud zaman. Nato so začeli demonstranti odhajati proti glavnemu trgu pred magistrat, tulili in vpili so naravnost po divjaško. Okoli ene ure popoldne so demonstranti začeli metati na naše vojaštvo in policijo kamenje ter streljati z revolverjem. Vojaštvo in policija sta ostala kljub temu na mestu in zahtevala, naj se demonstranti razidejo. Ker so pa demonstranti zavzemali vedno bolj grozljivo stališče, je vojaštvo začelo streljati. Padlo je precejšnje število strelcev med demonstrante. Nastal je velik hrup, vpitje in kričanje. Demonstranti so začeli bežati na vse strani. Na sredi glavnega trga je obležalo več mrtvih in večje število ranjenih. Sneg je na mnogih mestih pobarvan s krvjo. Policija in vojaštvo je kmalu nato napravilo red in izpraznilo trg. Rešilni oddelek je s pomočjo vojaštva spravil mrtvece v mirtvašnico, ranjence pa v bolnišnico.

Maribor, 27. jan. Nemci so demonstracijo želeli časa v večjem obsegu pripravljati. Zbožnali niso samo mariborske policijske fakinaže, marveč tudi nemške vseučilišnike iz Gradca in svoje pristase iz bližnje okolice. Delavci iz mariborskih tovarnen so morali na povelje iti demonstrirati. Napadali so na ulici mirne Slovence in jih pretepali, razbili so na več slovenskih hišah šipe, na tla so pobili sina poverjenika dr. Verstovška in pol. komisarija dr. Senekoviča ter več dijakov. Nemci so napadli vojaštvo in policijske stražnike že na Grajskem trgu in v Gosposki ulici. Tudi tu je bilo več žrtv. Nemški demonstranti so nameravali napasti tudi Narodni dom, kjer je ameriška komisija z generalom Maistrom in voditelji koroških Slovencev bila pri obedu. Ta nakana se jim ni posrečila. Tako so danes Nemci demonstrirali za »nemški značaj« Maribora. Za krvave žrtve naj se zahvalijo svojim hujškačem, ki so vsega tega krivi.

PRIZNANJE AMERISKE MISIJE SLOVENCEM.

Maribor, 27. Ameriški podpolkovnik Miles je kot voditelj ameriške vojaške misije, ki bo določil demarkacijsko črto na Koroškem, izjavil nasproti okrajnemu glavarju dr. Lajniču, v tem času, ko so demonstrantje rogovalili pred okrajnim glavarstvom, sledeče:

»Vzemite kot prva vladna oseba in kot imejatelj vladne moči ozemlja, v katerem se nahajam, na znanje, in dajte obvestiti tudi v tem trenutku odsotnega generala Maistra kot vojaškega poveljnika teh pokrajin, da silno obžalujem, da je moja prisotnost povzročila te demonstracije pred glavarstvom in v mestu. Vendar bodite prepričani, da so vsa ta dejanja mariborskih Nemcev popolnoma brezpomena in da jih jaz uiti ne jemljem na znanje. Obenem izjavljam, da se vrši štetje glasov za ali proti Nemški Avstriji, katero so vprizorili Nemci baje na povelje ameriške komisije, popolnoma brez svoje vednosti. Izjavljam, da nisem dal nikdar kakšnega povelja za tako štetje, ki je, kakor more uvideti vsak resen in pameten človek, popolnoma brez pomena. Obenem Vam izražam priznanje za izbornu upravo in red v Vašem ozemlju, kar najboljše in jasno priča, da ste Slovenci popolnoma sposobni za vladanje. Prosim Vas in g. generala Maistra, da vzdržite še zanaprej ta red in naj se radi izvršenega samolastnega pobiranja glasov za Nemško Avstrijo in radi današnjih demonstracij, katerih, poudarjam še enkrat slovesno, ne jemljem na znanje — nihče ne razburja, ravnotako sedaj tudi nikogar ne preganja, razen kolikor je iz posebnih vzrokov, radi vzdrževanja miru in reda neobhodno potrebno.

držala in koliko jih je faktično tudi izpolnila.

Ententa je pod težo takratnega kritičnega vojaškega položaja Italijo potrebovala. Upala je, da bo Italija kot velesila zmožna, s svojo veliko in močno armado prisiliti Avstrijo, da pritegne na Sočo toliko vojaštva z ruske fronte, da bi potem ruska armada lahko prodirala v Galicijo in dalje proti Budimpešti in Dunaju. To je bila naloga, ki jo je Italija prevzela. Italijansko časopisje je bilo takrat silno bojovito in je videlo svojo armado z laborom ovenčano v osrčju Avstrije.

Vsega tega, kar je Italija obljubila in kar je bila po londonskem dogovoru dolžna storiti, ni izpolnila. Avstrija je po vstopu Italije v krog njenih sovražnikov začela zmagovati proti Rusiji in ruska armada je bila prisiljena, umakniti se iz Galicije globoko notri za svoje državne meje.

Ker je ententa v londonskem dogovoru Italiji dala pravico zasedati ono ozemlje Avstrije, ki ga je dosedaj faktično tudi

zasedla, pod pogojem, da ustavi avstrijsko armado na severu in Italija tega pogoja ni izpolnila, je logično, da zdaj tudi ententa ni več vezana napram Italiji. Kot velesila Italija ni bila zmožna, zadržati dela avstrijske armade na svoji fronti, da še več, umakniti se je morala celo daleč notri v svojo državo in so avstrijske čete zasedle velik kos italijanske zemlje.

Danes se Italija izigrava kot zmagovalka nad Avstrijo in v imenu te svoje zmage je okupirala najlepši del naše domovine. S prebivalstvom okupiranega ozemlja postopa kot s prebivalstvom premagane Avstrije.

Kakšna pa je ta italijanska zmaga? Dobro je, da si nekoliko predočimo razmere kot so bile in kakršne so.

Meseca septembra 1918, se je izvršil polom bolgarske armade vsled junaštva Srbov in jugoslovanskih legij. S tem je bil tudi odločen polom Avstrije. Vsled propagande, ki jo je vršilo češko in jugoslovansko časopisje med vojaštvom na fronti, so se jugoslovanski in češki polki ob Piavi uprli vsem nadaljnjim poveljem in tako je prišlo do poloma tudi na italijanski fronti. Naše vojaštvo je videlo v Italijanih samo zaveznike entente in ne Italijane, zato se je uprlo in odpovedalo pokorščino. Samo na ta način je bilo mogoče, da je Italija zmagala. Cesar niso zmogli v tolikih ofenzivah, se jim je posrečilo hipoma in pot v naše kraje jim je bila odprta.

Ko je Avstrija uvidela svoj nevzdržni položaj, je priznala svojim narodom pravice, ustanoviti si lastne narodne države in je priznala to pravico tudi Jugoslovanom. Vršila so se pogajanja med avstrijsko in jugoslovansko vlado in Avstrija je predala med drugimi tudi svoje celotno brodogojstvo Jugoslaviji.

Ko je bilo vse to že izvršeno, je šele sklenila Italija premirje z Avstrijo, ki v pravem oziru sploh ni več ekvestirala. Avstrije ni bilo več in na njeno mesto so stopile samostojne narodne države, med njimi tudi Jugoslavija.

Tako se je zgodilo, da je Italija sklenila premirje z mrtvo Avstrijo. Na podlagi tega premirja ima Italija pravico zasedati tisto ozemlje bivše Avstrije, ki je integrujoč del naše jugoslovanske domovine. Določili so demarkacijsko črto, ki se razteza po čisto slovenskem ozemlju, kjer ni niti enega Italijana, kjer niti eden izmed prebivalcev ne razume besedice italijanske.

Ko so prišli Italijani v te slovenske kraje, jih je naše ljudstvo pozdravljalo kot zaveznike, misleč, da prihajajo kot zaščitniki miru in reda, kot prijatelji med prijatelji in ne kot zmagovalci med premagance.

Toda kmalu se je pokazalo, da so se varali. Prišli so in kjer so se pokazali, je zavladalo gorje. Italijani so se namreč drkateri ni več ekvestirala in vsi protesti žali premirja, ki so ga sklenili z Avstrijo, od naše strani so bili zaman. Začele so se internacije, odpravljali so vsako svobodo, zapirali narodne šole, vsilili v vse urade italijanski službeni jezik, da celo tako daleč so šli, da so morali prebivalci okupiranega ozemlja, priseči zvestobo italijanskemu kralju.

Ako se postavimo na stališče, da je premirje med Avstrijo in Italijo veljavno, potem pridemo do zaključka, da tudi v tem slučaju Italija po mednarodnem pravu nima pravice, v zasedenem ozemlju postopati tako kot postopa. Glasom dogovora druge haške mirovne konference (zakoni in navade podeželne vojne, dogovor od 18. oktobra 1907) tretji odstavek art. 45 je vojaškim oblastim na zasedenem ozemlju prepovedano, siliti prebivalstvo, da priseže zvestobo sovražni sili. Ad art. 46 II. odst. je zasebna last na okupiranem ozemlju nedotakljiva, ad art. 5f (je z lastni občini in drugih ustanov ravnati kot s privatnim imetkom. Istotako je prepovedana vsaka zaplemba, ozir. vsaka poškodba tujeje imetka.

Italijani se niso držali niti ene teh točk, ampak so postopali in še postopajo z našimi ljudmi na zasedenem ozemlju, kot da bi bili to ozemlje anektirali. Tako

pridemo do zaključka, da Italija prvič nastopa napram nam kot napram premaganemu, in drugič, da tudi v tem slučaju krši mednarodno pravo. Mi pa nismo premagani, ker v času, ko je Italija sklepala premirje z Avstrijo, ta ni več obstajala, obstajala je pa že Jugoslavija, ki je takoj ob svojem nastanku izjavila po Narodnem vešču, da je zaveznica entente, katere član je tudi Italija. Še več Naši jugoslovanski polki, so bili tisti, ki so na italijanski fronti ob Piavi povzročili polom Avstrije s tem, da so se uprli in dali tako Italijanom priliko, nemoteno prodirati v naše kraje. Italija torej nima pravice nastopati kot zmagovalka.

Po vsem kar smo doslej razpravljali, pridemo do zaključka, da Italija ni izpolnila onih upov, ki jih je stavila ententa v njo, ko je podpisala londonsko pogodbo in da torej nima niti vojske, niti pravne pravice do ozemlja, ki ga je zasedla. Mirovna konferenca torej ne bo mogla priznati teh krajev Italiji že iz tega razloga ne, ker ni izpolnila svojih obljub in obveznosti napram ententi.

Razgovor z ministrom Pribičevićem.

Kakor poroča ljublj. kor. urad, je imel minister za notranje zadeve Svelozar Pribičević daljši razgovor z načelnikom jugoslov. dopis. urada dr. Šimrakom. Potrdil je, da se bo ustanovila osrednja jugoslovanska demokratska stranka in je pozval svoje sodelavce v Srbiji, Hrvatski in Sloveniji, naj gredo zanj hitro na delo. Ta stranka da bo strogo centralistična, zoper stare zgodovinske meje, pač pa bo dovoljevala ljudsko samoupravo v okviru občin, okrajev in okrožij. Potem polemizira minister zoper Lorkovičovo jugoslov. demokratsko ligo, ki zahteva, naj se naša država tako organizira, da postanejo skupne samo nekatere zadeve, druge panoge državnega življenja pa naj bi se prepustile avtonomijam posameznih pokrajin. Protite nekaterih strank zoper razdelitev mandatov v državno veče imenuje Pribičević »dlakocepsko matematiko« ter zatrjuje, da kadar bo šlo za veliko ustavotvorno skupščino, bo prišlo načelo sorazmernega zastopa do popolnega izraza.

V enem delu hrvatskega časopisja se graja, zakaj se ministrski svet ne drži navodil, ki mu jih je dala delegacija Narodnega veča za pogajanja v Belgradu? Je vprašal dr. Šimrak. Minister Pribičević je nato odgovoril: »Slišim, da ugovarjajo gotovi politični krogi odredbam ministrskega sveta v Belgradu ter se pri tem sklicujejo na navodila, ki jih je dobila svojčas delegacija Narodnega veča za svoje dogovore s takratno srbsko vlado. Zdi se mi, da smatrajo oni ta navodila kot kako ustavno nagodbo in nekako državnopravno pogodbo med Hrvatsko in Srbijo in da marljivo iščejo kršitev teh navodil. Čudim se, da se še vedno dobé narodni ljudje, ki ne morejo prekoračiti onih mej, s katerimi nas je ločila avstro-ogrška monarhija. Dedično navodilo sploh ni nikakršen državno-pravni akt, še manj nekaj podobnega, kar je sveto pismo za vernike. Ko smo prešli k organizaciji države, se je pokazalo, da to navodilo sploh ni izvedljivo. Ako mora n. pr. hrvatski ban voditi vladne posle po direktivi državnega resortnega ministrstva in ako stoji pod kontrolo kraljeve vlade, potem je nemogoče, da bi bil imenovan po predlogu hrvatskega sabora in da bi bil saboru odgovoren. Še manj pa se more pojmiti, kako bi mogel funkcionirati še naprej hrvatski sabor, ako ne funkcionira niti srbska skupščina.

»Gospod minister, splošno opažamo, da se v gotovem delu časopisja, posebno v Bosni, razvija agitacija za nekako Veliko Srbijo, ki more konsolidaciji kraljevine SHS ravno tako škodovati, kakor agitacija za Veliko Hrvatsko.« — Minister Pribičević je nato odgovoril: »O agitaciji za Veliko Srbijo vam morem reči samo par besed. Največ agitirajo zanj oni, ki so se zanj najmanj borili. Srbija se je morala

Italija na mirovnem posvetu.

Na mirovni konferenci v Parizu se bodo obravnavala in rešila vsa vprašanja, ki navdajajo narode in države sveta z velikimi skrbmi. Tam se bo rešilo tudi naše jugoslovansko vprašanje. Od mirovne konference pričakujemo zlasti mi Slovenci rešitve našega spora z Italijani in upamo, da bomo dosegli pred svetovnim forumom popolno pravico. Prepričani smo, da bo mirovna konferenca spoštovala vse, kar smo Jugoslovani žrtvovali za zmago entente in nam bo dala to kar nam gre po Wilsonovih načelih. Rešiti bo morala narodnostno vprašanje in pri tem pač ne bo težko, odločiti se glede ozemlja, ki ga je zasedla Italija.

Pri tem sta važni zlasti dve točki. Prvič se bo treba ozirati na to, kaj je Italija obljubila, ko je podpisala londonsko pogodbo in drugič, v koliko se je teh obljub

odločiti za problem delnega ujedinjenja naroda v zmislu Velike Srbije, ali pa za problem popolnega ujedinjenja našega trojinskega naroda. Odločila se je za drugi problem. Za to rešitev je pretrpela največje muke, ki jih pozna zgodovina. Iz te svoje odločitve je izvedla lojalno skrajne konsekvence in zato bo ostala njena naloga v zgodovini našega naroda vedno velika. Oni, ki jo hoče sedaj s svojo neodgovorno agitacijo dezavuirati pred velikim kulturnim svetom, posebno pred svetovno mirovno konferenco, so preveč neznamiti, da bi mogli škodovati velikemu delu narodnega ujedinjenja, ki bo v najkrajšem času kronano z mednarodnim priznanjem kraljevine SHS. Pristavljam, da v Srbiji ni stranke, ki ne bi obsojala ravno tako te velesrbske agitacije, kakor obsoja vseh velehrvatsko. Obe zasledujeta isti cilj, kakor naši narodni sovražniki. Ta cilj je, da se omeji jugoslovansko narodno in državno ujedinjenje samo na srbski del naroda.

Mirovni svet.

Zveza narodov.

Pariz, 26. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas in Reuterjev urad poročata, da je medzavezniška konferenca v svoji današnji plenarni seji sprejela zapisnik zadnje seje nespremenjen; ameriški delegati ga podpisajo, ko dbe angleško besedilo. Nato je Clemenceau prečital resolucijo o zvezi narodov, ki naglašja, da je za vzdrževanje svetovnega statuta, ki se sedaj upostavlja, bistveno, da se ustanovi zveza narodov, ki jamči za prevzete mednarodne obveznosti in za varnost pred vojno. Zveza tvori bistven del mirovne pogodbe; njeni člani naj se redno shajajo na mednarodno posveto. Zveza imej permanentno tajništvo, v katerem naj bodo zastopane asociirane vlade, ki naj izdelajo podrobnosti ustave in pravice zveze. — Predsednik Wilson je v svojem govoru izjavil: »Ureditev vprašanj ki so nastala vsled vojne, je zapletena. Vsak morda ne bo zadovoljen. Ureditev naj bi se prej ali slej revidirala. V to svrhu naj se ustvari organizem, ki bo omogočil, da se neposredne težkoče uredijo.

Ne zadostuje, da zadovoljimo samo vladne kroge. Potrebno je, da zadovoljimo javno mnenje vsega sveta. Govornik je povdarjal želje po miru in je izjavil, da se je pravi vtis vojne opazil tam, kamor oko vlade ne sega, kjer pa utripa srce človeštva. Naša sveta dolžnost je, da sklenemo trajne dogovore, ki jamčijo za pravico in za mir. Zveza narodov mora biti bistveno vprašanje in ne le zgolj formalna zadeva. Izvoljeni sloji niso več gospodarji človeštva; njihova usoda je sedaj po vsem svetu v rokah priprostega človeka. Da upoštevamo ta novi položaj, se ne pravi samo, da opravčujemo zaupanje, ki ga človeštvo goji do nas, marveč tudi da vzpostavimo mir. Zvezo narodov smatramo za temeljni kamen vsega programa, ki izraža naše namere in naše ideale v tej vojni. Gledati moramo sedaj na to, da si vsak narod na svetu voli svoje lastne gospodarje in določa svojo lastno usodo, ne kakor je želimo mi, ampak kakor si jo želi sam. Zbrali smo se tukaj z namenom, da odstranimo vzroke svetovne vojne, podlago za napade velikih držav na male, ter nazore, da je treba podanike, ki se protivijo, ugnati z oboroženo silo. Mir bomo dosegli le, ako odstranimo vsa zla s sveta. — Ministrski predsednik Lloyd George je podpisal resolucijo naslednje: Ako bi imel le najmanjši dvom o uspehu te zveze narodov, bi se gotovo razblinil vspricho prizora, ki se mi je nudil, ko sem zadnjo soboto posetil pokrajine, ki so bile še pred par leti najkrasnejše v tako lepi deželi. Lloyd George je zaključil svoj govor z besedami: Čas je, da izberemo druge metode za poravnavo sporov, kot to organizirano klanje. Ne vem, ali bomo imeli uspeha; je na že uspeh, da smo se sploh lotili tega dela. — Italijanski ministrski predsednik Orlando je povdarjal velikanske žrtve, ki so jih alijanci utrpele v tej vojni. Dejal je, da je današnji dan zgodovinskega pomena, ker z današnjim dnem v plemeniti in slavni Franciji ožive pravice narodov. — Bourgeois je rekel, da narodi nočejo, da se ponove vse grozote, ki smo jih videli v zadnjih štirih letih. Ako sprejmete mednarodno razsodišče z njegovimi sankcijami, stopate z pravico v tempelj miru, kjer pričakujemo prvi srčni utrip človeštva. — Tudi člani ostalih delegacij so zagovarjali resolucijo. Dr. Trumbić je zahteval, naj Srbija dobi v odsekih enako zastopstvo kakor Belgija. — Clemenceau je naglašal, da so velesile imele 12 milijonov vojakov na bojišču in milijonske izgube, ter da imajo vled tega edinele velesile pravico, da odločajo o usodi sveta. Z ozirom na zvezo narodov pa so povabile male države, da sodelujejo na miru. Izjavil je, da ga njegove parlamentarne izkušnje uče, da z naraščajočim številom članov odsekov pada upanje na uspeh, ter da je zoper tako veliko število zastopnikov. Z ozirom na milijone ljudi, ki čakajo na demobilizacijo, je prosil, naj se delovna konferenca pospeši. Clemenceau je povabil

male države, naj se snidejo v ponedeljek popoldne, da izvolijo svoje zastopnike v različne odseke.

Pariz, 26. (Lj. k. u.) V ponedeljek popoldne se bo zopet sestal komitej konference in bo nadaljeval razmotrivanje o teritorialnih vprašanjih. Minister za kolonije bo seji prisostvoval. Razmotrivali bodo vraščanje nemških kolonij v Afriki.

Pariz, 26. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Kakor poročajo listi, bo Belgija sporazumno z Anglijo in Francijo predlagala, naj se revidira berlinska pogodba.

Iz Jugoslavije.

Angleži o razmerah na Čresu.

Reka, 27. jan. (Lj. k. u.) Dva angleška duhovnika, ki sta se mudila okoli Čresa in bila očividca italijanske okupacije, sta izročila o teh dogodkih spomenico angleškemu admiralu na Reki. V spomenici izjavljata med drugim naslednje: »Ko je bila proglašena jugoslovanska država, so osnovali na otoku Narodno veče, ki je nastopalo proti italijanski manjšini z največjo kulantnostjo. Tudi sicer so Jugoslavlani izkazovali napram Italijanom veliko spoštovanje. Ko je priplul pred otok italijanski torpedni rušilec, so ga Jugoslavlani slovesno pozdravili. Čeprav je vladal na otoku vzoren red, so Italijani zasedli ves otok s silo. Od tega časa naprej se je začel za jugoslovanske otočane čas trpljenja in preganjanja. Vse politične in narodne pravice so Italijani takoj odstranili. Jugoslovanske zastave so bile snete in raztrgane na kosce. Spomenica slika nadalje podrobnosti italijanskih nasilstev in končava: »Ko sva gledala vse okrutnosti, katerim je bilo izpostavljeno jugoslovansko prebivalstvo otoka Čresa, je najino srce trpelo in midva angleška podanika nisva mogla prenašati, da bi naša britska vlada ne izvedela za omenjene dogodke, ki naj odločno zaščiti ta otok in njegovo prebivalstvo, katero je po geografičnem in etnografičnem položaju jugoslovansko. Naša dobra Anglija je poklicana, da reši ta dobri in marljivi narod, ki želi spojitve z jugoslovanskim kraljestvom, ako noče biti uničen po okrutni italijanski premoči. Na to združitev ima narod pravico, ki se jo mora vpoštevati.

Italijanske vesti o sporih v Jugoslaviji.

Il Gazzettino del Soldato 9. armade poroča, da so bili 6., 7. in 8. januarja na Hrvaškem veliki izgredi med Srbi in Hrvatimi radi verskih motivov. Ravno tako je cela Kranjska že nekaj dni razburjena proti Jugoslaviji. To gibanje da pospešujejo duhovniki, ki jugoslovanske države ne marajo priznati, ker so Srbi pravoslavne vere in ne čutijo z ljudstvom.

V zadnjem času italijanski časopisi priobčujejo vedno več takih tendenčnih vesti, ki imajo na eni strani namen, naporno informirati italijansko javnost, na drugi strani pa zasejati nezaupanje med Srbe, Hrvate in Slovence. Toda vsi ti poskusi so prazno delo. Posebno se ljudstvo v celi Sloveniji ve, da živi v svobodni državi, v kateri je prostora za vsako prepričanje, za vsako veroizpovedanje. S ponosom lahko konstatiramo, da je baš naše duhovništvo trdna opora naše države. Naj bo Italija uverjena, da bomo mi Slovenci vedno in povsod najzvestejši pripadniki Jugoslavije, da vidimo v Srbih naše brate in naše odrešitelje, s katerimi hočemo na vekov veke živeti skupaj, pa naj je to drugim prav ali ne.

Franchet d'Esperey v Dubrovniku.

Dubrovnik, 26. januarja. (Lj. k. u.) Danes opoldne je dospel s parobrodom general Franchet d'Esperey v luko Gruž. Na pristanišču so ga lepo sprejeli. Okoli 1. ure popoldne je prišel v mesto, kjer ga je pričakovalo mnogobrojno prebivalstvo. Mesto je bilo svečano okrašeno z zastavami. Pri sprejemu so bila zastopana mestna društva in korporacije. Nosili so jugoslovanske in zavezniške zastave. Francoske čete so stale na počast. Godba je zasvirala marzeljevo. Potem je načelnik dr. Melko Čingrija govoril. Dejal je: »Mesto Dubrovnik je bilo v davni zaklonišče svobode na teh jadranskih obalah in optem stoletni rob tuje uprave, danes pa je zopet svobodno mesto svobodnega kraljestva SHS. Z Vami pozdravlja danes veliki prijateljski in zavezniški narod, čigar sini ste Vi, pozdravlja divno Francijo in vrlega vojskovodjo, pod čigar vrhovnim opveljstvom je junaška srbska vojska z legijonari, predstavnika tedaj še zaslužnjega dela jugoslovanskega naroda, pospešila vseobni poraz protivnikov. Vi, sin plemenitega in svobodnega naroda bošče lahko razumeli srečo, veselje in navdušenje našega naroda, ki mučen, izzorabljen in razkosen skozi stoletja, občuti dan svobode in svojega ujedinjenja. Naš narod ima oneg napak tudi vrline, ki ste mu jo prav Vi, gospod general, izvolili priznati in ta je, da ne zdavja. Resnica je, narod SHS ne obupa, pa, ako mu božja previdnost prisodi, da še ni izpraznil svoje čaše žolča, jo bo izpil do dna, toda do svo-

bode in ujedinjenja svojega morja. V tej veri, v kateri živi ves narod svobodnega kraljestva SHS, Vas, gospod general, pozdravljam in kličem: Živio general Franchet, živela Francija, naša prijateljica in zavezničica! Ob viharnih vzklikih je odgovoril general: »Dubrovnik poznam že iz prejšnjih dni. Lujo Vojnović me je informiral o razmerah Slovanov. Dobro mi je znana želja vseh SHS Dalmatincev. Nadaljeval je, da nas smatra za vredne svobode in se je zahvalil na sprejemu. Nato ga je pozdravila gospodična Olga Petrovičeva in mu podala šopek. General se je ginjen zahvalil. Potem je dr. Čingrija pokazal brzojavko, ki jo je prav tedaj prejel od pokrajinske vlade v Splitu, naj povabi generala, da obišče Split in kraje okupirane po Italijanih. General je dejal, da mu je na čast, ugoditi tej prošnji in je naprosil, naj se mu naznani čas. Potem je sledilo predstavljanje oblasti, dočim je godba pred francoskim poveljstvom svirala marzeljevo. Nadaljevali so se klici generalu, vojakom in francoski republiki. Naposled so se meščani mirno razšli.

Poljsko.

Čehi in Poljaki.

Varšava, 27. (Lj. k. u.) Čehoslovski tiskovni urad poroča: Padarevski je poslal vladi čehoslovške republike telegrafno noto, v kateri protestira proti prodiranju čehoslovskih čet. Noto pravi med drugim: Protestiram obenem proti akciji gospodov častnikov, ki pripadajo oboroženi ententini državi. Ne da bi se dogovorili s poljsko vlado, dajo ti častniki povelja, s katerimi sejejo razdor med dvema državama, ki imata največ interesa, da ostane v prijateljskem razmerju.

Svarilo Poljakom.

Zeneva, 26. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Poluradna nota iz Pariza potrjuje, da se ententno svarilo nanaša na poljske nasilnosti. Predsednik Wilson je izrekel svoje pričakovanje, da bo z začetkom februarja, t. j. do časa, ko dospejo francoski general Riffel ter ameriški, italijanski in angleški častniki v Gdansk, v glavnih potezah dosežen sporazum med poljsko vlado in Nemčijo.

Italija.

Kritičen položaj v Italiji.

Curih, 27. jan. (Lj. kor. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Švicarski listi so prejeli obširna poročila iz Milana, po katerih je položaj Italije smatrati za trajno kritičen. Javno mnenje je doseglo tpčko, na kateri se more spričo neizpolnjenih italijanskih zahtev po mirovni konferenci izpremeniti velika zmaga Italije v poraz.

Italijanska ljudska stranka.

Trst, 22. jan. (Lj. k. u.) (Zakasnelo.) V Italiji se ustanavlja nova politična stranka z imenom: »Italijanska ljudska stranka«. Med drugim naglašajo točke programa nove stranke politično in versko svobodo, progresivne davke, proporcionalna zastopstva, nacionalno in mednarodno socialno zakonodajstvo, razredno organizacijo, upr. decentralizacijo itd. Listi raznih barv pozdravljajo, četudi z gotovimi pridržki, to ustanovitev, ker s to novo politično organizacijo stopa italijanski katoliški element prvokrat očitno na nacionalno politična tla. Po vojni, piše »Corriere della Sera«, znači ustanovitev prave katoliške ljudske stranke, kronanje prejšnjega razvoja in ima pomen, ki se ne more prezreti. Pomenja namreč ofi cialni konec starega temporalizma. Katoličani, ki so se doslej vzdrževali nacionalnega življenja, vstopajo z razviti zastavami v italijansko življenje. Tako so katoličani Italije nehali biti mladoletni in zavzamejo svojo politično postojanko, kakor so to storili soverniki v drugih deželah. V rimskih političnih in vati kanskih krogih se razpravlja o ustanovitvi katoliške ljudske stranke kakor o važnem dogodku notr. in v gotovem oziru zun. politike. Listi sklepajo, da je gotovo, da ne vložijo vati kan svojega veta proti ustanovitvi stranke; kakaj nedvomno je, pravijo, da, če bi bil vati kan ohranil svojo staro intransigenco, ne bi bila nikdar v Italiji mogoča taka polukatoliška politična organizacija, kakršna je na Belgijskem ali na Nemškem. — Zadnji stavek je netočen in nerazumljiv.

Revolucija na Portugal-skem.

Vigo, 26. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Bivši kralj Manuel je baje pri Caminhi vdrl na Portugalsko.

Oporto, 26. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Zveze z Lizbone so še vedno prekinjene. Častniki so aretirani. Provizorna vlada je odposlala čete proti krajem, ki so še ostali republikanski.

Lizbona, 26. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča: Bežeče upornike so aretirali. Revolucionarno gibanje je končano. Polki pristavoljce, ki so ostali vladi zve-

sti, so že demobilizirani. Na severu se zbirajo čete, namenjene proti Oportu. V Braganci in v Vizeu so zopet vzpostavili republikanski režim.

Pariz, 26. januarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poročajo listi iz Madrida: Tukaj krožijo vesti, da je kralj Manuel na Španskem ali na Portugalskem. Glasom brzojavke iz Lizbone je bil zastopnik kralja Ayres Ornelas v Mont Santu umorjen.

Razna poročila.

Predarlška želi k švici.

Curih, 27. (Lj. k. u.) Čehoslovski tiskovni urad poroča: »Neue Zürcher Zeitung« se bavi z glasovanjem na Predarlškem o priklonitvi k švici in ugotavlja, da ve obivalstva želi priklonitev.

Iz Ukrajine.

Kijev, 27. (Lj. k. u.) Ukrajinski tisk. urad poroča: Tukajšnji vladni krogi so sklenili, da je pri vseh pogajanjih treba brezpogojno varovati državno suverenost neodvisne Ukrajine. Ako pride vprašanje zvez na razgovor, potem se more Ukrajina zvezati le s čehoslovško in jugoslovansko državo. Zveza z vzhodnimi sosedi pa je za nedoločen čas izključena.

Stanislavov, 27. (Lj. k. u.) Ukrajinski tiskovni urad poroča: Bivši nadvojvoda Viljem, sin nadvojvode Karla Stefana, je izgubil čin častnika ukrajinskih legijonarjev in je bil interniran v samostanu v Vzhodni Galiciji. Ko so zasedli Ukrajino, je bilo nadvojvodi Viljemu podeljeno poveljstvo skupine jekaterinoslavske. Po sklepu premirja je šel v Černovice in od tam v Vzhodno Galicijo, kjer se je narodnemu svetu stavil na razpolago.

Belgijsko brodovje.

Curih, 27. jan. (Lj. kor. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Kakor javlja bruseljski dopisnik listu »Times«, se bo sestavilo belgijsko brodovje iz več ladij, vzetih Nemčiji.

Volitve v Prusiji.

Berlin, 27. (Lj. k. u.) Čehoslovski tiskovni urad poroča: Udeležba pri današnji volitvi za prusko narodno skupščino ni bila tako velika kakor udeležba pri volitvi v nemško narodno skupščino. Po izidu minulega tedna so meščanske stranke preverjene, da je socialistična večina v pruskem parlamentu izključena. Mogoče pa je, da ne bodo volitve za nemško demokratsko stranko tako dobro izpadle, kakor minuli teden. Neodvisni socialisti bodo v narodni skupščini imeli isto število poslancev kakor v državni zbornici. Kdor je zadnje dni obiskal volilne shode, je mogel opaziti, da so postali berlinski delavci še radikalnejši.

Politične novice.

+ Mandatov v državno veče za slovenske pokrajine po naredbi iz Belgrada ne bo 38, ampak 32. — Iz Belgrada to utemeljuje s tem, da je mnogo okrajev Slovenije zasedenih, da torej ne morejo izvrševati svojega posla. — Dr. Korošec je temu znižanju brzojavno ugovarjal, pa kakor se vidi, je bilo to brez uspeha. — Upamo, da pridemo do svojih pravic po številu prebivalstva, kadar se uredi naše ogrožene meje.

+ Shod zaupnikov S. L. S. v Kranju. V ponedeljek, 27. januarja so se zbrali zaupniki S. L. S. v Kranju v društvenem domu, da izvolijo poslanca in njegovega namestnika za pokrajinski zbor v Ljubljani. Kljub slabemu vremenu je bil shod dobro obiskan. Razgovorom je predsedoval g. Brodar, načelnik Kmetске zveze za kranjski okraj. Na shodu je obširno poročal poverjenik za kmetijstvo prelat K. l. a n o političnem položaju v naši mladi državi, ki zahteva vsaj za prehodno dobo združenega delovanja vseh državljanov, zlasti treba, da se enotno in intenzivno razvija S. L. S., ki kot pretežno kmetiska stranka mora v prvi vrsti delati agrarno politiko. Obširno je govornik razpravljal kmetijske zadeve, poudarjal potrebo kmetijskega šolstva, pojasnjeval zakone glede vojaških konjev, žrebcarne, glede živinoreje in poljedelstva. Predsednik shoda se je ob splošnem pritrdjevanju poverjeniku zahvalil za zanimivo in temeljito poročilo. Kot poslanec v pokrajinsko veče je bil izvoljen soglasno g. Brodar, za namestnika pa posestnik g. Avg. Sušnik iz Škofje Loke.

+ Za litjski sodni okraj so zastopniki vseh občin litjskega sodnega okraja na včerašnjem zborovanju v Šmartnem po daljši temeljiti razpravi o političnem položaju soglasno izvolili za svojega zastopnika v slovenskem deželnem zboru pos. G. a. l. e t a iz Trebeljevega. Izvoljeni zastopnik Gale med odobravanjem vseh navzočih izjavlja, da sprejema izvolitev ter da bo vedno deloval v korist kmetkega stanu.

— Za poslanca S. L. S. v pokrajinski zbor v višnjegorskem sodnem okraju je bil včeraj izvoljen župnik T. e k s t e r.

+ **Učiteljstvo in S. L. S.** Na našo notico pod tem naslovom nam je odgovoril »Učiteljski tovariš« z dolgim člankom, ne da bi se pečal z meritom vprašanja. Mi smo poudarili dejstvo, da so v višjem šolskem svetu trije zastopniki učiteljstva »Zveze«, a nobenega Slomškarija. Sedaj nas zanima samo to, kako hoče »Zveza« to očito nesorazmerje popraviti. Sedanje stanje ne more biti definitivno.

+ **Iz Tržiča.** Naša jugoslovanska strokovna zveza je tudi nastopila proti terorizmu, ki ga izvaja socialistična stranka nad našim delavstvom. Poslala je odločen protest na vlado. Naša organizacija, ki šteje nad 200 krščanskih delavk in delavcev, ne bo nihče prisilila, da se proti svojemu poštenemu prepričanju piše v socialistično društvo. V prednici so zmašili hitro nekaj odbor in niso povedali, da gre za socialistično društvo. Ko so se pa žene in dekleta zapisale, so se pa nprčevati začeli iz njih, češ zdaj ste pa socialno-demokratske postale. S silo hočejo tudi v tovarni Kozina nastopiti, toda molijo se tudi tu. Več delavcev nas je že organiziranih v jugoslovanski strokovni zvezi, oni pa, ki nočejo sem, naj pristopijo k čevljar, skemu strokovnemu društvu, ki tudi že posluje in ima že več članov in članic. Z odločnostjo hočemo braniti svojo svobodo in svoje prepričanje.

+ **Za pomoč Slovincem.** Z ozirom na naše prehranjevalne razmere piše zagrebška »Narodna Politika«: Ako je kaj gnilega v državi Danski, naj se odseka, ako pa na hrvaški strani ni krivde, naj se Slovincem jasno in glasno pove pravi razlog, da se v Sloveniji ne začne mržnja proti nam. V nobenem slučaju ne smemo dopustiti, da bi v Sloveniji zavladala lakota po naši krivdi. Pomažimo Slovincem čim prej!

+ **Zavednost.** Fran Bergant je vložil prošnjo za oprostitev od vojaščine. Še preden je bila vloga rešena, je poslal okrajnemu glavarstvu v Kamniku naslednji dopis: SHS okrajno glavarstvo. Prosim, kadar pride moja prošnja, jo kar tam obdržite, kajti, danes se gre za Jugoslavijo, moram tudi oprostitev pokazati, da smo pravi državljani. In ker drugi fantje pravijo, da če jaz ne grem z njimi, da ne gredo nikamor, če tudi orožniki pridejo. Torej, dokler bo nered in nasilstvo ob mejah Jugoslavije, hočem jaz služiti domovini, kajti danes se gre za korist naše zemlje in našega naroda. Prosim torej, če bo prošnja rešena, jo kar tam pridržite, ker jo jaz odklanjam in tudi tega nočem, da bi fantje mene sovražili, potem ko bi nazaj prišli. Fran Bergant, rojen l. 1896. v Kašah št. 4, občina Moravče. Odklanjam oprostitev, dokler se ne sklene popolni mir.

+ **Sramota.** Pišejo nam iz Ljubljane, da je gospa C. M. Ambrožič iz Mojsirane zavedna ter postrivilna Slovenka in da je razpošiljala samo nemške zavitke, kar smo zadnjič grajali v »Slovenca«, le zato, ker so ji slovenski — pošli. Nemški zavitki so bili namenjeni trgovini z nemško državo.

+ **Mahnert izgnan.** Po snočnem sklepu deželne vlade za Slovenijo je bil mariborski baster Mahnert zaradi hujškarij, naperjenih proti državi, izgnan iz območja deželne vlade v Ljubljani.

+ **Starčevićeva stranka prava proti prikraščenju avtonomnega delokroga.** Belgrajska vlada je odstavila hrv. poverjenike Akačiča, Brauna, Bukšeka, dr. Drinkovića, E. Markovića, dr. R. Markovića, dr. Petričiča, dr. Šurmina in Vilderja, s čimer so izključeni iz avtonom. delokroga razen vojske, pošte in brzojava, financ, železnice, industrija in obrt. socialna skrb, prehrana in zdravstvo. Starčevićeva stranka prava je na svoji seji dne 23. t. m. ugotovila, da se je s tem kršilo stališče »Narodnega veča«, ki ga je označilo v napotku delegaciji, ko je odšla v Belgrad. Delegacija se ne napotila ni držala, zato S. S. P. gornje odredbe ne smatra za definitivno ter bo spravila stvar na dnevni red v državnem svetu.

+ **Zastopniki jugoslovanske revolucionarne federacije v Rusiji** so te dni dospeli v Belgrad, in sicer dr. Ketnik, dr. Kolombatović in N. Banič. Federacija je v Rusiji organizirala Jugoslovane.

+ **Prvi shod »Českoslovaške ljudske stranke«.** Katoliško-narodna stranka na Moravskem in češka krščansko-socialna stranka sta se združili v českoslovaško ljudsko stranko. Dne 26. in 27. t. m. se je vršil prvi shod nove stranke v Brnu. Na dnevnem redu so točke: 1. Odobritev združitve dosedanjih strank. 2. Organizacijsko delo stranke. 3. Volitev izvrševalnega odbora. 4. Potrditev mandatov stranke v narodno skupščino. 5. Nove volitve v občinah.

+ **Vera v armadi.** Hrvatski generalni vojni vikar Ferdo Rožić je bil poslal regentu Aleksandru v imenu rimskokatoliške vojaške duhovščine udanostno brzojavko, na katero je regent med drugim odgovoril: Vera mora v naši armadi okrepiti duševne in etične moči, ki bodo obenem trden temelj za njeno fizično moč. Vera je ljubezen in mora naš narod zvezati z najtesnejšimi vezmi.

+ **Demonstracije proti Jugoslaviji in za Veliko Srbijo** so se vršile te dni v Sarajevu. Značilno je, da so demonstranti ob tem napadli trgovine in skladišča in jih oplenili. Policija je bila preslaba in je morala prijeti krivce izpustiti.

+ **Alera prof. Auerja v Zagrebu** radi »Schlarafije« in konfidentstva se je pojasnila tako, da je bil Auer zelo delaven član »Lade«, da je vneto sodeloval na vseslovenskem umetniškem kongresu v Prerovu in da je po vsem njegovem mišljenju in delovanju sploh izključeno, da bi se bil vdeleževal kakšnega germanizatoričnega gibanja. Zagrebška policija je podala izjavo, da Auer ni opravljal konfidentskih poslov in nadzornik Fr. Žarković je izjavil, da slikar Auer ni nikoli nikogar ovačil, pač pa morda kdo drugi namesto njega in pod njegovim imenom.

+ **V Jugoslovansko demokratsko ligo** je pristopilo »Hrvatsko Kolo« v Slavoniji, katero vodi dr. Pinterović. V ligo so sedaj: Starčevićanska Stranka Prava, Napredna Demokratska Stranka in »Hrvatsko Kolo« v Slavoniji.

+ **Bankovce** tiskajo zelo pridno v Petrogradu, kot poročajo boljševiški listi. 11.000 delavcev dela noč in dan sam papirnat denar. Vsak dan ga natisnejo za 30.000.000 dolarjev. Poleg običajne plače dobe vojniki, ki so v boju na uralski fronti po 30 rubljev za turo, vsak vojak pa, ki je sodeloval pri zavzetju Ufa, je dobil 1000 rubljev.

+ **Mažari si očita.** Mažari so potolčeni, njih država je okrnjena in v vseh koncilih in krajih, zato pa drug drugemu stresajo krivdo na rame. Dolžijo celo Karolyja, za katerega so prelivali kri po ulicah, češ, da je on kriv, ker je ukazal odložiti orožje. Če bi ne bil storil tega, bi imeli milijon vojakov, s katerimi bi pahnili iz dežele Čehe, Rumune in Jugoslovane. Karoly se zagovarja in pravi, da je bilo to potrebno iz vojaškega vidika, iz političnega pa je ententa tudi zahtevala, da se odloži orožje; vsemu svetu pa uboga Mažarska pač ni mogla kljubovati.

+ **Minister za Nemce na Mažarskem.** Pri mažarskem ministrskem predsedniku se je oglašila deputacija ogrskih Nemcev, ki se je posvetovala glede rešitve nemškega problema na Mažarskem. Ministrski predsednik je dejal, da se mora vprašanje Nemcev na Mažarskem rešiti že z ozirom na zapadne Nemce. Pravi, da bi sestavil listo o postavi samoodločevanja mažarskih Nemcev in jo bo predložil ministrskemu svetu. Kot se sliši, bodo Nemci dobili v Budimpešti posebno nemško ministrstvo in štiri guvernerje, na Sedmograškem, v Banatu, v Zips in Oedenburgu. — Naj jim le dajo pravico — a o Banatu govoriti in o Sedmograški — je malo prepozno. Čudno, da ne mislijo na Hrvate več. Saj so postali skromni.

+ **Mažari na Sedmograškem.** Na Sedmograškem so vzporedno Mažari dvoje gibanj. To je stavka delavcev in podvzetje rednih mažarskih čet, ki hočejo vroci Rumune čez demarkacijsko črto nazaj. Stavko je začelo vse rudniško, železniško, poštno in brzojavno delavstvo, ki ima orožje in strojnice in hoče pregnati Rumune z ondotnega ozemlja. Rumunska vlada se je začela z delavci pogajati v Sibinju. — Bolj resno je pa še vojaško gibanje rednih čet, ki je baje začelo prodirati proti Rumunom, zasedlo Banffy-Hunyad in se bliža mestu Klausenburg. Na progi Kronstadt-Fogaras hitijo na vso moč rumunske čete, da pridejo še pravočasno na pomoč. Govori se tudi, da so v Rumuniji nastali kmetski nemiri in so Ukrajinci vkorakali v Besarabijo. Na Sedmograško pride rumunska kraljevska dvojica.

+ **Francozi zasedajo.** Po sklepu premirja so morali Nemci izprazniti v 14 dneh Alzacijo-Loreno, levi breg Rena, dovoliti so morali zasedbo mest: Mainz, Koblenz in Kolin in poleg tega so morali v 11 dneh še izprazniti desni breg Rena v globino 30 do 40 kilometrov. To ni bilo dosti. Ko so premirje obnovili, je stavil general Foch nove zahteve. Morali so pustiti zasedati tudi los trdnjave Strassburg, ki leži na desni strani Rena, če se bo ententi zdelo potrebno, kar pa bo naznanila šest dni prej. In zdaj je general Foch naznanil, da bodo zasedli označeno ozemlje v šestih dneh. Zasedli bodo Francozi 5—10 km od zadnjih fortov naprej. Francozi bodo dobili na ta način vhode k Črnemu gozdu in bodo na enem mestu zasedli tudi železniško progo, ki pelje iz Darmstadta v Basel. S tem je strateška moč Nemčije zopet manjša.

+ **Krvavi boljševiki.** Ob nekem poročilu »Pravde« so izvršili v zadnjem četrtletju l. 1918. ruski boljševiški sovjeti 13.764 obsodb po prekem sodu.

+ **Mednarodna socialistična konferenca.** Bern, 26. jan. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poročata: Nemško-avstrijski delegati za mednarodno socialistično konferenco so včeraj ponoči dospeli semkaj. Večina francoskih, angleških in belgijskih socialistov bo dospela v sredo. Nemci pridejo v četrtek. Udeležba Belgijcev, ki je bil splošna negotova, je vsled posredovanja Francozov zagotovljena. Kongres bo 2. februarja odprt.

+ **Kako so bili razvrščeni delegati mirovne konference.** Predsednik republik Poincaré je bil v sredi, na njegovi desni Wilson. Oba predsednika sta imela posebne sedeže, pokrite z rdečim damaskom. Na desni strani Wilsona so bili člani ameriške delegacije: Lansing, White in general Bliss. Na levi Poincaréja so bili angleški delegati: Lloyd George, Balfour, Bonar Law, Barnes. Za ameriško delegacijo so prišli Francozi: Clemenceau, Pichon, maršal Foch, Klotz, Tardieu in Julij Cambon. Za njimi Italijani: Sonnino in Salvago-Raggi. Potem Belgija: Hymans, zunanji minister, Vandervelde, justični minister in Van Den Heuvel. Končno braziljski delegati: senator Epitacio Possoa, De Magalhaes, Pandia Calogeras. Pri isti mizi nasproti francoski delegaciji: odposlanec Uruguayske države Carlo Blanco; čehoslovaška delegacija: Kramář in Beneš; srbska delegacija: Trumbić, Vesnić, Pašić; portugalska: Egar Muniz, zunanji minister; profesor Alvaro Villela; Peru: Francisco Garcia Calderoni; grški delegati: Venizelos in Politis; Kuba: Rafael Martinez. Potem na zunanji strani mize delegati Kanade, Avstralije, Južne Afrike, Nove Zelandije, Indije; za njimi japonska delegacija: marko Sajonji, baron Makino, Chinda, poslanik v Londonu, Matsui, poslanik v Parizu in Juin. Potem delegat Bolivije. Na notranji strani, nasproti angleški delegaciji: Siam; rumunska delegacija: Bratianu in Visu, poslanik v Londonu; poljska delegacija: Dmowski in še en Poljak; Panama; Liberia; Guatemala; Equador; kitajski odposlanec: Lu Tseng Tsiang in Scionting-Vang. Pašić sedi ravno nasproti Sonninu. Orlando, Salandra in Barzilai pri prvi seji niso bili navzoči.

Dnevne novice.

— **Začasni pokoj** je bil dovoljen duh. svetniku in mestnemu župniku v Škofji Loki g. Avguštinu Sinkovcu.

— **Nov kanonik.** Za kanonika v Novem mestu je bil imenovan znani glasbenik in župnik v Mavčičah g. Francišek Ferjančič.

— **Za župnika in dekana v Metliki** je imenovan g. Valerijan Učak. Dosedanji dekan in prošt g. Francišek Dovgan je stopil v pokoj.

— **Jugoslovanski dopisni urad v Beogradu** dobi v kratkem Hughesov aparat, tako da bo mogel pošiljati direktne brzojavke v Zagreb, Ljubljano, Split, Sarajevo, Prago, Varšavo, Lvov, Ženevo in Pariz. V Ženevi in Parizu ustanovi J. D. U. svoji poslovnici za informiranje svetovnega časopisa. Za načelnika ženevske poslovalnice bo imenovan vseučiliški profesor dr. Kühnel, pariška podružnica bo podrejena naši mirovni delegaciji.

— **Smrt pri beguncih.** V Marcheggu je umrla gospa Franciška Komel, doma iz Gorice, stara 41 let. Zapustila je pet sirot in soproga.

— **Smartno pri Litiji.** Dne 26. jan. je umrl posestnik in obč. odbornik Alojzij Kotar, vrl krščanski mož. Pogreb bo v torek, dne 28. januarja.

— **Soltski »Dan«** je nehal izhajati.

— **Razširjenje deželne blaznice.** Nar. vlada je sklenila poskrbeti takoj, da se prične s pripravljalnimi deli za razširjenje deželne blaznice.

— **Iz novomeške okolice** se nam poroča: V osrčju naše Dolenjske se dogajajo zadnje čase pogostne nepravne tatvine. Krade se ponoči, krade podpev; krade se vsevprek: živila, obleka; s posebno slastjo segajo po konjih. Tu teknujejo domaćini s tujci. Zidanci in hrani po visokih goricah se odpirajo pod rokami vlomilcev. Čividno morajo delovati organizirane tatinske družbe. Eno takih so zadnje dni izsledili v bližini St. Petra. Upamo, da se bo orožnikom klobuč ugodno razvijal. Od pristojnih oblasti pa pričakuje onlašeno ljudstvo, da se bo predzrim lo-povom pošteno stopilo na prste. Skrajni čas je, da se poseže vmes z odločno roko!

— **Skrinja.** V zadnji številki »Slovenca« je bil tiskarski škrat tako poreden, da je v podlistku »Boljševiki« spremenil besedo ikona v kratkoma v skrinja, pred katero gori večna lučka. Škrat se je za Ukrajino motil, za Ljubljano se pa morda ni, kjer je v svetu vojne dobičkarje res nadomestila božjo podoba denarna skrinjica, ki jo imajo za najsvetejšo, kar je v hiši. V mislih nanjo vstanejo, v mislih nanjo gredo spat. Če bo škrat tudi v bodoče delal tako globokoumne korekture, mu bomo iz srca hvalažni.

— **Slovenske knjige** za šolsko knjižnico potrebuje štirirazredna ljudska šola v Črni na Koroskem. Nimamo niti ene slovenske knjige. Zavedni Slovenci pomagajte! Knjige ali darove v denarju je poslati na naslov: Šolsko vodstvo v Črni na Koroskem.

— **Častnim občanom občine Toplice** je izvolil tamonjni občinski odbor svojega župnika Franca Erzarja.

— **Narodni davek.** (Zakasnelo.) Predsednik krajevnega odbora Narodnega sve-

ta v Logatcu je izročil Narodnemu svetu v Ljubljani nabrane darove v skupnem znesku K 6304 krome. Imenik darovalcem je interesantom na vpogled v pisarni Narodnega sveta v Ljubljani.

— **Zaupnik beguncev iz južnih dežel** v okraju Deutsch-Landsberg na štajerskem, Klavžar Ernest iz Gorice, poslavlja se tem potom od svojih varovancev, ki so še ostali v kraju in naznanja, da se je za sedaj nastanil v Hotinji vasi št. 65, pošta Slivnica pri Mariboru.

— **Nujne odpomoči** pristojnih oblasti prosimo vdove in sirote padlih slovenskih vojakov. Vojaška pokojnina se nam je zadnjikrat izplačala 2. novembra 1918 potem nič več. Vse tozadavne pritožbe na Dunaju so ostale doslej brezuspešne. Pričakujemo, da se bo vendarle zganila merodajna oblast, predno nas vseh ne po-gojtno beda. — Ljg. izmed mnogih.

— **Devet begunskih družin** iz tolimskega okrajnega glavarstva, ki so sedaj pri sv. Jakobu v Rožu in v Ledenicah, nam poročajo, da od novembra 1918 niso dobili begunske podpore. Ne vedo se kam obrniti in prosijo poklicane čimtelje, da jim pomagajo.

— **Ustanovni shod** čebelarke družbe pod trdko: »Zveza za splošno jugoslovanskega čebelarstva, družbe z omejeno zavezo«, bo na Srečnico, dne 2. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne v mali dvorani v Mestnem domu. Delež za pristop k družbi je 500 kron. Zeleti je polnoštevilno udeležbo.

— **Razpis službe.** Na državnem moškem učiteljsku v Mariboru je namestiti: 1 stalnega šolskega slugo s sistemiziranimi službenimi prejemki in s pravico do službene obleke oziroma denarnega namestita za njo, in 1 pomočnika šolskega slugo s predpisano dnino in s pravico do službene obleke oziroma denarnega namestita za njo. — Pravilno kolkovanje in opremljene prošnje naj se vložijo do 15. februarja 1919 pri višjem šolskem svetu v Ljubljani. Vojni invalidi, ki so sicer sposobni za tako službo, imajo prednost.

— **Sadjarški in viničarski tečaj** za invalide. Ravnateljstvo šole na Grmu se je obrnilo z okrožnico na vsa županstva zaradi sprejema invalidov in sprejaj omenjen tečaj. Vzlic temu se je priglasil do sedaj samo invalid Franc Kosič iz št. Jošta št. 29 pri Vrhniki. Ker se imata oba tečaja pričeti s 25. februarjem, opozarjamo naše invalide še enkrat na to priliko s pozivom, da se priklase za sprejem pri ravnateljstvu šole na Grmu.

— **Zahvala.** Posadka za okraj Marberk pod poveljstvom gosp. por. J. Pahernika ključ tem potom vsem blagim darovalcem, ki ste se nas ob prvi božičnici v svobodni domovini Jugoslaviji spomnili z obilnimi darili, prav prisrčno: Bog plačaji! Pod habburškimi in hohensolernskimi rablji smo nosili skupno in tudi vsak svoj delež neznošnega gorja; a danes, ko nam sije solnce svobode v prekrasni domovini Jugoslaviji, vam obljubljamo, da bomo vedeli braniti našo rodno grudo pred vsakim zunanjim in notranjim sovražnikom gotovo z večjo vnamo in ljubeznijo, kot pa nekdanj proti lastni volji in proti lastnega naroda svobodi. — V imenu vsega moštva: Vršč Franjo, rač. podčastnik.

— **Gene kruhu,** rogljičkom in žemljicam so v Novem Sadu te dni določili take količine: kilogramski hleb črnega kruha 80 vinarjev, belega 2 K 60 vin., petdekagramski rogljički in žemljice po 80 vinarjev.

— **Velikodušnost srbskega kmeta.** Ko so nedavno pobirali za Srbijo živila in denarne prispevke, so darovali posamezni srbski kmetje na Ogrskem po desetstotod kron v denarju in po 50 do 100 kvintalov koruze.

— **V bivši bolnišnici usmiljenih bratov** v Zagrebu so te dni prevzele strezbo bolnikov sestre križarke, ki imajo svojo redovno hišo v Djakovu; lani je hiša slavila 50letnico svojega obstoja.

— **Državna posredovalnica za delo** V preteklem tednu (od 20. do 26. jan.) je iskalo dela 182 moških in 97 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 218 moških in 38 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 28. — Od 1. do 26. jan. je iskalo dela 1074 delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo v tem času 40. — Dela iščejo: pisarniške moči (237), trgovski uslužbenci (122), tovarniške delavke, služkinje, slugo za razne urade, mizarji, kovinarji, peki, mlinarji, natakariji, knjigovezi itd. — V delo pa sprejme posredovalnica: 114 nadzemskih delavcev (rudarjev) čevljarje, poštarje in telegrafiste za Srbijo, cestne delavce, gozdne čuvaje, služkinje, šivilje, hlapce itd.

— **Stanovanjske težave** v Pragi. Glasom čehoslovaškega tiskovnega urada piše češki ponedeljski list »Česke Slovo«: Po prevratu je prišlo okoli 500 jugoslovanskih visokošolcev v Prago na visoke šole. Ker niso mogli dobiti stanovanj, so jih nastanili v Clementinu in v nemških šolah. Pa tudi ta stanovanja ne zadostujejo več. Sedaj je bilo prebivalstvo pozvano, naj jugoslovanskim dijakom proti plačilu da za

seba stanovanja na razpolago. Vsled ne-
prestanega prihajanja dijakov so se raz-
mere zelo poslabšale, ker so majhne dvo-
rane češkega vseučilišča že prenapolnje-
ne. Zato je zelo umestno vprašanje prese-
litve. Zanimivo bi tudi bilo vedeti, koli-
ko slušateljev je na nemškem vseučilišču
in na nemški tehniki, ki imata tako veli-
ko dvorano na razpolago. Istočasno je va-
žno tudi vprašanje, ali so se nemški pro-
fesorji in slušatelji že zaobljubili čehoslo-
vaški republikli. To se ni zgodilo. Dobro
vemo, da bi nemški profesorji in dijaki ra-
di zapustili Prago. To bi nam bilo sedaj
zelo prijetno.

— Službo kot kočijaž išče neki Rus,
ki namerava ostati v Jugoslaviji. Kdor bi
ga hotel sprejeti, naj se oglasi pri upravi
»Slovenca«.

— Čez mejo Jugoslavije (pri Špilju) je
mariborska državna policija iztirala že-
lezniškega sprevodnika Konrada Hasen-
hütt, učiteljskega Ant. Hanusch, nad-
sprevodnika Franca Schmied in železni-
čarja F. Stor, ki so državljani Nemške Av-
strije in so te dni po Mariboru in na progi
južne železnice hujskali zoper Jugoslavijo.
Zaprta pa je policija železničarja Franca
Vogrin, ker je hujskal in pobiral izjave za
Nemško Avstrijo. Tej petorici sledi še več
drugih.

— Iz košanske doline. »Zvezda mila
je migljala in naš rod vodila je.« — tako
smo vzklili vsi veseli, ko nam je pri-
nesel »Slovenec« debelo tiskano, kar smo
tako težko, željno in tako dolgo pričako-
vali, da smo namreč svobodno Jugoslavijo
tudi dobili. A žal, naše veselje je bilo
kratko. Dne 3. novembra pridejo v našo
dolino laške okupacijske čete in govore o
»terra nostra, terra occupata«. Takoj so
pobrali vse orožje. Nastanili so se v šoli.
Nasilno so razdelili vasi popolnoma po
svoji volji v občine; danes skoro nikdo ne
ve, v katero (košansko ali šmihelsko) ob-
čino spada ta ali ona vas, danes je tako,
jutri drugače, kot pamladno vreme. Prve
dni meseca decembra je prinesel domači
g. kaplan iz Ljubljane več izvodov »Slo-
venca« in »Domoljuba« ter jih razdelil med
ljudi. To je bil pa ogenj v strehi, ko so
zvedeli. Takoj drugi dan (nato zopet čez
dober teden) je imel g. kaplan strogo hiš-
no preiskavo in je dobil strog ukor, zakaj
se je toliko časa mudil v Ljubljani ter
utihotapil toliko časopisov. Obenem so
mu zagrozili, da bo tekom treh dni inter-
niran. Oni stotnik je k sreči odšel čez noč.
Nekega jutra so ljudje zagledali na šoli,
kaplani in na konsumnem društvu na
steni velikansko laško trikolono, vmes pa
napis: »Evviva Italia!« G. nadučitelj je ta-
koj odpovedal pouk v šoli, ter je odšel z
g. kuratom, poslovojem konsumnega
društva k laški komandi z odločnim pro-
testom zoper žalitev našega narodnega
čuvstva, z grozno, da se to sporoči povelj-
stvu angleških in srbskih čet. To je zado-
stovalo in Lahi so morali steno sami zo-
pet pobeliti. — Vojaštvu podvržene osebe
se morajo zglaševati sleherni nedeljo. Tek-
kom tega tedna je prišla v faro laška
godba. V nedeljo, 26. jan. nameravamo
proglasiti Košano za večno združeno,
z »materjo« Italijo. Bojda bo velik bal. —
Aprovizacija je zelo pičila. Šola na Kalu
redna, a v Košani ne, a pravijo, da bo tre-
ba tudi laško poučevati. Otroci dobivajo
dnevno menažo, a niso nič kaj navdušeni
za mačevo Italijo. — Tu kličemo: »Pridi
zvezda naša, pridi!« Bog jo daj kaj kmalu!

— Ubežniki. Od topniškega povelj-
stva II. odseka v Ljubljani so se samovolj-
no odstranili: Rač, podč. I. r. Mesesnel
Ivan, četovodja Lozaj Alojzij, desетки
Premru Aleksander, Zibelnik Franc, Žigon
Franc, predmojster Hrib Ivan, topničarji
Brenčič Josip, Cunta Rafael, Leban Franc,
Mariš Martin, Sober Martin, Mavrič Ant.,
Masle Franc, Brošček Anton, Udovič
Franc, Petlikos Josip, Ušan Albin, Petrovič
Ant., Zonta Josip, Kavčič Anton,
Ivančič Ivan, Čič Josip, četovodja Koder-
man Alojzij, desetnik Istenič Ivan, topni-
čar Burkart Anton, top. prostov. Sadar
Leopold, topničarji Brinšek Josip, Terpar
Franc, Slugovec Pavel, Kromar Ivan, Flis
Josip, Brenčič Josip, predmojster Knes
Josip, rač. podč. II. r. Kostanjevec Slavko,
top. mojster II. r. Peršolj Franc, četovodji
Sancin Anton, Mohorovičič Kuklo, deset-
niki Nemon Ivan, Štrukelj Alojzij, Toma-
žič Franc, predmojstri Rožnik Ivan, No-
vak Josip, Škočir Alojzij, Bitenc Stanko,
topničarji Bagon Josip, Bagon Štefan, Ba-
jakovič Štefan, Božič Gvidon, Franc Ivan,
Perdec Albin, Revel Josip, Vešnjaver Pe-
ter, Zagar Venerosi, Malik Ivan, Malik
Ivan, Naglost Martin, Furlan Ivan, Pajk
Ignacij, Ogrizek Jakob, Gnezda Franc,
Androja Alojzij, Žužek Franc, Zbogar
Anton, Radič Ivan, Mizarič Anton, Ma-
rinčič Josip. — Od topniškega poveljstva
SHS v Mariboru so se prostovoljno od-
stranili: Topničar Martin Egon, desetnik
Medved Ignac, topničarja Jančič Alojzij,
Božič Viktor, četovodja Jurko Franc,
Plohl Matija, topničarji Kodrič Franc,
Verdenik Jože, Vaupotič Albin, Verdenik
Anton, desetnik Buh Jakob, topničarji De-
tela Franc, Zobec Tomaž, Tolčič Anton,

Bežjak Janez, poddesetnik Spandl Andrej,
topničarja Tušak Alojzij, Nohl Jože, četo-
vodja Mlinarič Ernst, desetnik Novak Al.,
Švirč Maks, poddesetnik Pučko Martin,
topničar Zavec Ivan, poddesetnik Kral Jo-
žef, topničarji Adam Anton, Kodrič Vin-
cenc, Jurič Ivan, Kos Anton, Čuk Franc,
Zagoršak Josip, Rožkar Filip, poddesetnik
Peitler Franc, desetnik Rak Ivan, Zavec
Anton, četovodja Knezar Štefan, desetnik
Gojčič Franc, topničarja Mavrič Jožef,
Rožmarin Jožef, desetnik Rožkar Ivan,
Janžekovič Franc, poddesetnik Gašparič
Oskar, topničarja Gregoršek Ivan, Težak
Štefan, desetnik Petek Alojzij, poddeset-
nik Jug Franc, topničarji Potočnik Franc,
Orthuber Alojzij, Križan Ignacij, Vuzenik
Ivan, Karlo Jožef, Goričan Rudolf, Gru-
ševnik Jožef, poddesetnik Kapun Lovrenc,
topničar Rausl Franc, desetnik Tumpej
Rudolf, Hirman Alojzij, topničarji Malok
Alojzij, Bežjak Franc, Mavrič Jožef, de-
setnik Rajnih Friderik, Plečko Ivan, Bu-
dijur Franc, četovodja Rojkovič Anton,
topn. Zolič Janez, četovodja Majer Ferdi-
nand, topničar Panhur Karl, četovodja
Knezar Štefan, poddesetnik Pevec Karel,
topničar Jekli Ignac, desetnik Lipnik Ivan,
topničarji Frandič Janez, Jurgac Jožef,
Gunšenjak Rihard, desetnik Strumf Ma-
tija, topničarja Bergles Franc, Petek Fer-
dinand.

Ljubljanske novke.

Ij Svete obljube in svoboda. Propo-
ved v nedeljo, dne 2. februarja ob 5. uri
popoldne v kapeli oo. jezuitov.

Ij Neprimerno. Gojenke ženskega učiteljskega so prejele od ravnateljstva legiti-
macije, da smejo prihajati v gledališče na
stojšče. Kdor pozna parterno stojšče, bo
gotovo uvidel, da je tako dovoljenje za de-
kleta neumestno in kvarno. V imenu pri-
zadetih staršev proti taki odredbi odločno
ugovarjamo in zahtevamo nje preklic. (Op.
uredh. To dovoljenje je moglo iziti le vsled
nepoznavanja gledal. razmer. Dvomimo
tudi, da bi se ga starši hoteli posluževati.
Zato pričakujemo, da ga bo ravnateljstvo
preklicalo.

Ij Zidanje hiš za stanovanja spomladi.
Narodna vlada je sklenila, da v bližnji po-
mladi pozida več poslopij za stanovanja.
Skrajna potreba, da se to prejkomogoče
prične.

Ij Ure za gostilne in kavarne v Ljub-
ljani. Od torka 28. jan. so gostilne odorte
do 9. ure, kavarne pa do 10. ure. — Tako
je v včerajšnji seji sklenila Narodna vlada,
ki je obenem naprosila vojaško poveljstvo,
da za vojaške določi retraite za 8. uro.

Vestnik S. K. S. Z.

Jugoslovanska Strokovna Zveza v
Rušah. Po štiriletni vojni je imela 6. ja-
nuarja skupina J. S. Z. v Rušah poučni
shod v gostilni g. Ivana Prevac. Delavski
tajnik g. Ant. Komlanec je orisal v prisrč-
nih besedah pomen organizacije. Z odobren-
jem so se vzeli sledeči predlogi na zna-
nje: 1. Protest proti zasedenju slovenskih
krajev po Italijanih in Nemcih. 2. Vpeljava
konsuma z najpotrebnejšim živcem. 3. Bolniška
podpora z brezplačnim zdrav-
nikom. 4. Znizanje delovnega časa v
zdravju škodljivih tovarnah.

Prosveta.

Pr Narodno gledališče. V torek, 28. t.
m. ob pol 3. uri popoldne dijaška predsta-
va: Ivan Cankar »Kralj na Betajnovi« iz-
ven abonementa. Gostuje Ignacij Borštnik.
Zvečer ob pol 8. uri Čajkovskij »Jevgenij
Onjegin« izven abonementa. — V sredo,
dne 29. januarja ob pol 8. uri zvečer prvič
v letošnji sezoni: Ivan Cankar »Jakob Ru-
da« za A-abonement. — V naslovni vlogi
igra Anton Danilo, ki vodi tudi režijo.

Gospodarske novice.

g Žirovni promet Avstroogrške banke.
Kakor smo poizvedeli na pristojnem me-
stu, so nakazila na žirovnem računu av-
stroogrške banke preko mej SHS dovolje-
na samo, če jih je izrecno odobrilo kr.
ministrstvo za finance. V najnujnejših slučajih
naj se zaprosi osebno posredovanje pover-
jeništa za finance.

g Jugoslovanska tvornica celuloidnih
izdelkov začne z izdelovanjem glavnikov
itd. približno v dveh mesecih.

Razne novice.

r Proti brezposelnosti. Nemškoavstrij-
ska koalicijska za pospeševanje mirov. pro-
dukcije je sklicala te dni anketo, kako bi
se dala odpraviti ali vsaj zmanjšati brez-
poselnost. Navzočih je bilo 60 zastopni-
kov industrije in obrti, strokovnih organi-
zacij in oblasti. Vsled pomanjkanja pre-
moga morejo priti za razširjanje delovne
prilike zaenkrat vpoštev le obrati, ki ne
potrebujejo premoga, v prvi vrsti lesna in
stavbna obrt. Občina naj se loti velikih
gradbenih del. Razni govorniki so opozar-

jali, da ne manjka samo dela, ampak da
med ljudstvom tudi ni veselja do dela. Ne-
kaj določb zakona o podpiranju brezpo-
selnih bo na vsak način treba izpremeniti.

Najnovejše.

AMERIŠKO POSLANISTVO V MARI- BORU.

Maribor, 27. jan. (Lj. k. u.) Po dogo-
voru z ameriško komisijo so slovenski za-
stopniki prišli v Maribor, da tam povedo
svoje želje z gospodarskega in narodno-
kulturnega stališča. Ameriška komisija je
točno dospela v Maribor in zaslila slove-
nske strokovnjake. Po prihodu ameri-
ške komisije so strokovnjaki in zastopniki
slovenske Koroške najprej podali komisiji
izjavo, ki slika nov položaj, ki je na Koro-
škem nastal vsled kršitve vojaške pogodbe
po Nemcih. Poudarjali so, da je na dve-
tretinskem slovenskem ozemlju, ki so ga
zasedle nemške tolpe, vsled nemškega
terorizma in agitacije zaslisanje Slovencev
nemogoče. Slovenci so na tem ozemlju
brez voditeljev: županov, duhovnikov,
učiteljev in uglednih kmetov, ki so morali
pobegniti. Akoravno so na podlagi voja-
ške pogodbe hoteli v domovino, so jih
Nemci ugrabili kakor hudodelce, jih vla-
čili po Celovcu, jih ogrožali, topli in jih
končno po raznih mukah poslali nazaj na
Kranjsko, češ da jih sedaj ne puste na Koro-
ško. Vrh tega se je poudarjalo, da Nemci
na zasednem ozemlju groze vsakemu, ki
bi se izrekel za Jugoslavijo. Ob takih raz-
merah je vsako povpraševanje po željah
in volji ljudstva iluzorno. Zaradi tega so
naprosili ameriško misijo, naj pred takim
zasiševanjem uredi vse potrebno, da pri-
de do veljave slovenski glas, neodvisen
od nemških tolpe. — Ameriška komisija je
v navzočnosti nemškega zastopnika, ki ni
ugovarjal, vzela ta protest na znanje.

KRVAVI SPOFADI V MARIBORU.

Maribor, 27. januarja. (Lj. k. u.) Med
demonstracijo pred okrajnim glavarstvom
je polkovnik Miles vprašal generala Mai-
stra, ali ne bi imel ničesar proti temu, da
se pokaže množici. Na povoljni odgovor
generala Maistra je stopil polkovnik Mi-
les na balkon in se čez nekaj minut zopet
povrnil v sobo.

Maribor, 27. (Lj. k. u.) Ko je ameriška
komisija zapustila okrajno glavarstvo, so
demonstrantje izdali parolo: na glavni trg,
pred Mestni dom! Položaj na glavnem tr-
gu, kjer se je med tem zbralo več tisoč
ljudi, je postal od minute do minute opas-
nejši. Demonstrantje so napadali vojake in
civiliste, ki so jih spoznali za Slovence.
Mnogim vojakom so s silo izkušali odvze-
ti orožje. Med drugimi so napadli tudi vo-
djo mariborskega redarstvenega oddelka,
komisarja dr. Senekoviča; podrl so ga na
tla, mu s silo odvzeli službeni samokres,
ga topli in tolkli po njem, da je izgubil sko-
ro zavest. Na njegovo klicanje mu je pri-
tekla straža z nasajenim bajonetom na po-
moč in ga rešila iz njegovega nevarnega
položaja le na ta način, da je rabila bo-
dala proti napadalcem. Straža je pozvala
množico, naj se razide, ker bi bila druga-
če prisiljena rabiti orožje. Temu pozivu pa
se demonstrantje niso odzvali, temveč na-
valili na Mestni dom, ki je bil zastražen
po oddelkih vojakov in redarjev. Množica
je skušala nekaterim vojakom odvzeti
orožje in ker je istočasno padlo iz njene
sredine nekaj strelcev, katerih eden je ne-
kemu vojaku odbil konico bodala, ki je
odletela za njim stoječemu tovarišu v gla-
vo, so vojači uporabili proti nasilnikom
orožje. Padlo je približno 50 strelcev. Pet
oseb je mrtvih in okrog 30 ranjenih. Nato
so se demonstrantje razporedili in je bil zo-
pet vzpostavljen mir in red.

Maribor, 27. jan. (Zasebno.) Današnji
dogodki so posledica dobro premišljenega
in organiziranega načrta, ki je bil že pred
dnevi izdelan. Ob današnji navzočnosti
ameriške komisije v Mariboru so bile vse
trgovine zaprte, nemška gimnazija in nem-
ška realka (obe v istem poslopu) kakor
tudi ljudske in meščanske šole so zaklju-
čile pouk ob enajstih, da se je mogla šol-
ska mladina udeležiti demonstracij; delo v
delavnici in kurilnici južne železnice je po-
čivalo in bila je opažati splošna napetost.
Raz stolp stolne cerkve je plapolala frank-
furterica in tudi na knezoškofovi palači je
bila razobešena poleg belo-zelene (štajer-
ske tudi črno-rdeče-rumena zastava. De-
monstrantje so nosili table z napisi: Hoch
die Republik! Es lebe Wilson! Es leben
die 14 Punkte Wilsons! in vzklíkali: Heil
England! Heil Wilson! Tudi raz razna za-
sebna poslopja so plapolale zastave, med
temi tudi črno-rumene. K generalu Mai-
stru je prišla deputacija nekoliko uglednih
nemških mož zaradi demonstracij in trdi-
la, da niso organizirane, ampak spontane.
Iz navzočnosti nemško-avstrijskih častni-
kov in nemških dijakov iz Grada kakor
tudi raznih znanih Nemcev iz Cmureka,
Straž in drugih manjših obmejnih krajev
pa se dá sklepati, da je bilo vse dobro
organizirano. Zato je general Maister od-
govoril deputaciji, da njihove izjave ne
more sprejeti na znanje.

V MARIBORU MIR.

Maribor, 27. januarja ob 10. uri zve-
čer. V mestu je popolnoma mirno in pra-
zno, slišati je samo vriskanje slovenskih
vojakov. Nemci so se poskrili. Ameriško
odposlanstvo je takoj popoldne po nem-
skih kravalih odšlo na Koroško v Veliko-
vec. — Kakor se govori, je pet Nemcev
mrtvih, 30 pa ranjenih.

UMORJEN SLOVENSKE POROČNIK.

Maribor, 27. januarja. (Lj. k. u.) Ko
se je poveljnik baterije v Spodnjem Dravo-
gradu, poročnik Vidmajer, sinoči vračal
v svoje stanovanje, ga je napadel kmet in
ga z nožem težko ranil v trebuh. Po kas-
nejših poročilih je Vidmajer umrl za za-
dobljenimi ranami. Kmeta so prijeli.

WILSONU MERODAJNO LE NAROD- NOSTNO IN GOSPODARSKO NAČELO.

London, 27. januarja. Pariški dopisnik
lista »Times« piše, da je bil Orlando zelo
iznehan vsled zadržanja predsednika
Wilsona, ker je proti italijanskim zahte-
vam, izvzemši zahteve po Trstu in Tren-
tinu, Sonnino zahteva velik del Dalma-
cije in Reko. Orlando se zadovoljuje sa-
mo z Reko. Wilson pa odklanja tudi Or-
landovo zahtevo, ker je večina prebival-
stva jugoslovanska. Wilson je izjavil, da
se bo mirovni posvet držal načelo narodno-
sti in načel gospodarskih potrebščin. Re-
ška luka je edin izhod za Jugoslovane.
Wilson se prav nič ne ozira na strateške
oziroma Italije.

ITALIJANI POTRTI IN OGORČENI PROTI ENTENTI.

Carib, 27. »Münchener Morgenzeitung«
poroča s švicarske meje: Wilson ni
pristal na italijanske zahteve in je Sonni-
nove zahteve po posameznih delih Dal-
macije in po Reki kratkoma odklonil.
Italijanski krogi zamolčajejo to deistvo.
Ripski oficijelni krogi so zelo potrti. V
Rimu so proti Franciji zelo ogorčeni, ker
se je tudi ta velesila izrekla proti italijan-
skim težnjam.

KOGA SVARI MIROVNI POSVET.

Zagreb, 27. januarja. »Riječ SHS« pi-
še, da imamo v mirovnem posvetu koncert
velikih sil. Ta koncert je odredil, katere
države smejo na posvetu sodelovati in
koliko delegatov naj vsaka država pošlje.
Nedavni opomin mirovnega posveta ni
naperjen proti Italiji, marveč proti Polja-
kom, Čehoslovakom in Jugoslovanom. Ta
opomin je nepravilen in odveč.

FRANCOZI V BAKRU.

Bakar, 27. januarja. V Bakar pride
1000 francoskih vojakov in 40 častnikov.

ENTENTA IN RUSIJA.

Pariz, 27. Čehoslovanski tiskovni urad
poroča: Pichon je sprejel v soboto več en-
tentnih častnikov, s katerimi se je raz-
govarjal o velikih vprašanjih mirovnega
posveta. Glede ruskega vprašanja je re-
kel, da doslej ni še nobena ruskih držav
odgovorila na povabilo k sestanku na oto-
kih Princev. Ker so bila vabila razposla-
na vsem ruskim državam, se je v raznih
krogih domnevalo, da je to znak priznava-
nja. Tudi boljševeke je smatrti za stran-
ko, ker taka v resnici obstoja in zato so
bili tudi oni povabljeni.

POLJAKI SE PRIPRAVLJAJO.

Gdansk, 27. Čehoslovanski tiskovni
urad javlja: Kakor poročajo iz Scheide-
mühla, zbirajo Poljaki v bližini Thornia
številne čete.

PORTUGALSKI MONARHISTI PORA- ZENI.

Lizbona, 28. (Lj. k. u.) Agence Havas
poroča: Uradno se objavlja: Monarhisti-
čne čete so poražene, odvzeli so jim vse
topove. Dosedaj se je nad 9000 oseb pri-
javilo za ustanovitev civilnih bataljonov,
da se borijo proti monarhistom. Vodja
monarhistov se nahaja med vstaji. Vlada
zbira močne čete, da zažre upor v Opor-
tu. Vlada je podala ostavko.

Rim, 27. (Lj. k. u.) Agenzia Stefani
poroča: Tukajšnje portugalsko poslanstvo
je dobilo nastopno brzojavko iz Lizbone:
Monarhistični uporniki so poraženi. V ce-
lem mestu vlada veliko navdušenje. Zbi-
ranje čet proti Oportu se nadaljuje zelo
povoljno.

STAVKA V LONDONU.

London, 27. (Lj. k. u.) Reuterjev urad
poroča: Delavci v ladjedelnicah v london-
skem pristanišču so sklenili, da dne 27. t.
m. zaradi povišanja mezde začno stavkati.

Aprovizacija.

a Trije novi peki v III, IV, in VIII.
okraju. Ker vstopijo trije novi peki (ki so
debeli natisnjeni), se bo dobil kruh in mo-
ka v gorenjih okrajih od nedelje, 2. febru-
arja, naprej v sledečih trgovinah: v III.
okraju: na izkavnice: št. 9 kruh pri Les-
kovcu, Opekarska cesta, moka pri Jelači-
nu, Cojzova cesta; št. 11 kruh pri Posavcu,
Rimska cesta, moka pri Ješetu, Rimska ce-
sta; št. 12 kruh pri Piceljcu, Rečna ulica,
moka pri Jelačinu, Rimska cesta; št. 13

kruh v vojni prodajalni na Bregi, moka pri Velkavru, Rimska cesta. — V IV. okraju na izkaznice: št. 14 kruh pri Trčku na Bregu, moka pri Leskovcu-Medenu, Jurčičev trg; št. 15 kruh pri Zalarju, Stari trg, moka pri Staculu, Šelenburgova ulica; št. 16 kruh pri Vidmarju, Rimska cesta, moka pri Elbertu, Zvezda; št. 17 kruh pri Žabnikarjevi, Zvezda, moka pri Fajdigi, Valvazorjev trg; št. 18 kruh pri Bedenu, Tržaška cesta, moka pri Fajdigi, Valvazorjev trg. — V VIII. okraju na izkaznice: št. 39 kruh pri Videmšku, Selo 45, moka pri Šarabonu, Martinova cesta.

a Prodaja moka in fižola. Od četrtega, dne 30. t. m., do vštete sobote, dne 1. februarja, se bo dobilo na vsako močno izkaznico po pol kilograma bele moka za pecivo št. 0, kilogram stane 2 K 90 vin., in pol kilograma fižola, kilogram stane 2 K 90 vin. Po končani prodaji morajo trgovci naznaniti ves ostanek blaga, ker se jih bode sicer vabilo in obenem naložila globa radi nerednosti.

a Kis na rdeče izkaznice B 1 do 900. Stranke z izkaznicami ubožne akcije, znamenanimi s črko B, doka kis v torek, dne 28. t. m. pri Mühleisnu. Določen je ta-le red: Dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 150, od 9. do 10. ure št. 151 do 300, od 10. do 11. ure št. 301 do 450, od 2. do 3. ure št. 451 do 600, od 3. do 4. ure št. 601 do 750, od 4. do 5. ure št. 751 do 900. Stranka dobi za vsako osebo pol litra, kar stane 50 vinarjev.

a Mast za III. okraj št. 151 do konca. Mestna aprovizacija bo oddajala mast za tretji okraj na rumena izkazila za mast pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: V torek, dne 28. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 151 do 270, od 9. do 10. ure št. 271 do 390, od 10. do 11. ure št. 391 do 510; popoldne od 2. do 3. ure št. 511 do 630, od 3. do 4. ure št. 631 do 750, od 4. do 5. ure št. 751 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 40 dkg. Kilogram stane 25 kron.

a Mast za IV. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala mast za četrti okraj na rumena nakazila za mast v sredo, dne 29. t. m. in v četrtek, dne 30. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: V sredo, dne 29. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 100, od 9. do 10. ure

št. 101 do 200, od 10. do 11. ure št. 201 do 300; popoldne od 2. do 3. ure št. 301 do 400, od 3. do 4. ure št. 401 do 500, od 4. do 5. ure št. 501 do 600. V četrtek, dne 30. t. m. od 8. do 9. ure št. 601 do 700, od 9. do 10. ure št. 701 do 800, od 10. do 11. ure št. 801 do 900; popoldne od 2. do 3. ure št. 901 do 1000, od 3. do 4. ure št. 1001 do 1100, od 4. do 5. ure št. 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 40 dkg. Kilogram stane 25 kron.

a Razdelitev masti. Mestna aprovizacija je začetkom meseca razdeljevala špeh hrvaških prašičev po 18 K. Prišli so na vrsto vsi okraji, razven tretji okraj od št. 150 dalje in četrti okraj. Sedaj za enkrat ni pričakovati novega dovoza prašičev. Da ne bo tretji in četrti okraj prikrajšan, dobi prihodnji teden zato mast po 25 kron za kilogram. Ker je razpoložljiva zaloga omejena, je samoobsebi umljivo, da stranke, ki na zadnji delitev špeha niso reflektirale in so imele priložnost do nakupa, sedaj ne morejo dobiti masti. Razdelitev je namenjena izključno le za tretji in četrti okraj.

Knjižica »Umór v Sarajevu«, ki služi v pojasnilo k dr. Žibertovi nemški knjigi in razpravi o povzročiteljih svetovne vojne, v kolikor je razkrinkal to zadevo dr. Žibert, ki je osebo pravo dobro poznal pokojnega nadvojvode in njegovo soproggo ter vso dvorno uradništvo in njuno okolico; se dobi v »Jugoslovanski knjigarni« v Ljubljani in velja 1 K 10 vin.

Poslano.*

Ljubljana, 21. prosinca 1919. Te dni je »Slov. Naroda« priobčil moj dopis iz Beograda, seveda s pripombo po receptu lista »Napreje«, da se me ima postaviti med druge krvose na eramotni oder. Mislim, da se v svoji bodni Jugoslaviji sme resnico poročati in javnosti pojasniti položaj glede dobave blaga, kakor je v resnici, — pa pride na koncu mojega poročila uredniški informator in me z boljševiskim kolom lopne po glavi.

Gospod doktor, informator uredništva »Slov. Naroda«, ali hočete res ljudstvo še dalje imeti za norca? Ali hočete z zavijanjem resnice res, da

* Za spise pod »Poslano« ne prevzema uredništvo nobene odgovornosti.

žakajo ljudje raztrgani na tiste ameriške ladje na polnjene s cenim blagom, ki jih nikjer ni. Ali hočete meni še nadalje delati krivico in me pred javnostjo slikati kot največjega vojnega oduhera?

Kdor je čital moj dopis v »Slov. Naroda« od 20. t. m., je lahko takoj uvidel, da spodnja pripomba uredništva, da se krepkeje ne izrazim, mistificira čitalca, ker kaj takega, kar mi predhaja, v mojem dopisu nisem pisal. Neresnica je, da sem kot reprezentant manufakturnih trgovcev zapeljeval ministre in trgovce v mnenje, da je pri nas blago še preproci, da bo dražje itd., res pa je, da o našem blagu nisem ničesar pravil, pač pa so mi sami pravili visoke cene blaga v inozemstvu in da ga pred enim letom ne bo dobili. Kar sem pisal o cenah v inozemstvu, je nepobitna resnica.

Ravno Vam, g. doktor, je najbolj znano, da je neresnica, da bi se g. poverjenik za trgovino in industrijo v potu svojega obraza trudil in trgovcem prigravljaval za popust, res pa je, da so trgovci v Ljubljani že preje sklenili, da cene znižajo za 25 do 30 odstotkov, nato pa poslali poslanstvo k g. poverjeniku, da poročajo o svojem sklepu.

Informator »Slov. Naroda« se spodtika nad mojo kupčijo s sirom, žganjem itd. Predno drugičkrat kaj takega piše, naj se bolje informira. Povem mu, da imam jaz to trgovino z mešanim blagom že skozi 18 let in sem jo skozi čeli čas izvrševal, če tudi ne v Ljubljani. Tudi pri tej kupčiji nisem izvrševal nikakega oduherstva. G. Janušovski kot preiskovalni sodnik moje pravde, naj bode priča, da nisem več zaslužil kot 2 1/2 %.

Da si informator uredništva »Slov. Naroda« ne bo belil glave, zakaj me niso bacili čez prag, mu povem v njega pomirjenje, da sem imel tudi priporočilo od naše Narodne vlade do ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu. Ker me je uredništvo »Slov. Naroda« z »težavami« pri sodišču izzvalo in svoj čas o teku moje pravde pisalo, o izidu pa ničesar poročalo, upam, da hode uredništvo tudi toliko lojalno in to poročilo sklenilo. Kakor vidim iz notice uredništva in iz današnjega lista »Napreje«, me še vedno zmerjate z vojnim dobičkarjem in ne pride nobenemu na um, da bi popravil prizadejo krivico, ki se mi je zgodila s tisto podlo laško ovdahom.

V svojo obrambo proti razširjanju nadaljnjih takih nečestnih vesti se sklicujem na oprostilo razsodbo bivšega c. kr. deželnega sodišča v Trstu z dne 7. oktobra 1918, št. 155/17 J. L., ki je na podlagi zaslišanja pri mojih bivših uslužbencev, na podlagi 1600 zahvalnih pisem mojih odjemalcev in delno zaslišbo istih, na podlagi zaplenjenih trgovskih knjig, na podlagi izpovedbe bivše c. kr. državne policije v Ljubljani, na podlagi sodnih izvedencev in na podlagi izjave bivše komisije za presojanje cen v Trstu in Ljubljani po 31. dnevnici sodni obravnavi obtožbe popolnoma oprostilo. Niti ene oduherke kupčije mi nislo dokazali, akoravno so mi preiskali vse obisti od 20 let naprej. Še celo tukajšnja državna policija, ki gotovo ni bila prijazna Slovencev, je poročala sodišču, da sem jaz vedno na podlagi poizvedb z zelo malim dobičkom

kupčeval. Presojevalna komisija cen na podlagi sodnih izvedencev knjig, cenikov in računov je izjavila sledeče: »Cene blaga, ki ga je obdolženec Fr. Vokač prodajal v letu 1916, in začetkom leta 1917., odgovarjajo cenam pred vojno. Prodajal je najmanj za 30% ceneje od cen na tukajšnjem trgu. Zaslužil je komaj 5 do 10% kosmatega dobička. Tukaj je g. Vokač sploh znani kot najcenejši prodajalec in je iz trgovskega stališča neumljivo, kako je mogel tako po ceni prodajati.«

Gospod! Če mi je bivša presojevalna komisija cen, v kateri so sedeli sami Nemci izvezni gg. Rohrmann in Urbanca, izstavila tako spricovalo, pa se najdejo sedaj še ljudje, ki niso imeli nikoli vpogleda v mojo trgovino, in me sramotijo z vojnim dobičkarjem. Ker sem napravil veliko prometa, pa s skromnim dobičkom, so me tržaški italijanski razglasili za večkratnega milijonarja. Tudi slovensko časopisje je jelo po meni udrhati in pomagati, da me je državni pravdnik, zagrižen slovanozec, oropal vsega premoženja. Prodajal je vse moje blago tržaški ljudski oblačilnici in pa vojaštvu soške armade. Pooblaščenec vojaške soške armadne zaloge mi je ponudil čez nekaj dni, naj kupim moje blago od njega nazaj in je zahteval 200% dobička. Ker sem to ponudbo odločil, prodal je isto drugam 300% dražje. Tudi centrala za ljudsko preskrbo v Trstu je prodajala moje blago čez 100% dražje. Tako so delali prejšnji državni ljudski dobrotniki. Pred sodiščem v Trstu hotel je to lumparijo moj zastopnik dr. Rybář spraviti na dan, pa mu je predsednik takoj odvzel besedo. Prejšnje centrale, nekatere aprovizacije in druge take organizacije pod državnim imuniteto so delale lumparije in drle ljudi, ne pa pošteni legitimni trgovci.

Če danes ljudje vidijo pri komu večjo zalogo blaga, pravijo takoj: ta je milijonar; ne vprašajo se pa, če je tudi vse njegovo. Tistemu zavistnežu pa, ki zre v meni milijonarja in me napada kot vojnega dobičkarja, mu povem, da podarim vse premoženje, kar sem ga tekom vojne zaslužil, plemu, ali pa Narodni vladi, ako mi dokaže, da imam jaz danes en groš več premoženja, kakor pa pred nastopom vojne. Če pa hoče naša vlada na željo pisca »Slov. Naroda« rabiti ostrejša sredstva, se lahko posluži svoje moči; prepustim ji vse debet in kredit.

To je resnica, g. doktor, ne pa Vaše infamne informacije na »Slov. Naroda«.

Čudim se, kako se more mpž Vaše vrste spozabiti in poslužiti tako podlega sredstva, da hoče izpostavljati javnemu sramotjenju Vam čisto tuja oseba, samo zato, da bi zadostil svoji zavisti in sovraštvu do moža, radi njegovega zasluženega dostojanstva.

Prepričan sem, ko bi se jaz sam v salonskem vozu vozil, bi ne razlivali svojega žolca.

Dolžnost Vaša je, da preključite žalitev in priobčite ta odgovor v »Slov. Naroda«, ki sem ga takoj drugi dan poslal, pa ga do danes še niste objavili; sicer se pomniva o tem še na drugem mestu.

Franc Vokač.

Prispevajte za sklad S. L. S.

Gospodična se sprejme na stanovanje. Naslov pove uprava lista pod št. 664.

Prodajalka in učenska stanujoča v Ljubljani, ki ima veselje do papirne stroke, se sprejme v trgovini M. Tičar, Ljubljana.

Zivo apno v vagonih dobavlja najceneje Valentin Urbančič, Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 1.

Proda se novo pohištvo s spalnico sivo iz hrastovega lesa, večja množina mizarskega kleja, šelak in furnir v različnih vrstah lesa. Vprašati je pri g. Avg. Folt, Ptaj, Herbergasse 1.

Vdova stara 37 let, brez otrok, 6000 K premoženja, se želi poročiti z gospodom v starosti do 45 let. Vdovec z 1 ali 2 otrokoma ni izključen. Le resne ponudbe s sliko pod šifro »Cvetoda spomlad 626« na upravo lista.

Gospodična stara 22 let s nekaj premoženjem, lepe preteklosti, se želi seznaniti z gospodom v starosti do 30 let. Samo resne ponudbe s sliko pod šifro »Velikanoč 625« na upravo lista.

300 kron nagrade onemu, ki mi tekom štirih tednov preskrbi moderno opremljeno stanovanje s 3 sobami. Ponudbe pod šifro »M. P. 300« na upravo »Slovenca«.

Šivilja sprejema dela na dom. Ljubljana, ulica na grad št. 2.II.

Učenec poštenih staršev s primerno šolsko izobrazbo, ki bi imel veselje do trgovine se pod ugodnimi pogoji sprejme v večji trgovini z mešanim blagom. Naslov pove iz prijazenosti upravnistvo pod št. 689, ako znamka!

Iščo vrtnar obenem hišnik. Hrano in se ima v hiši. Plača po zahtevi in dogovoru. Prednost imajo samci in zakonci brez otrok. A. Sušnik, Ljubljana.

Proda se: blagajna (Wertheim) srednja velikost, vseča svetilka iz medi miza, španska stena, polica, okvir za podobice, električni mikroskop za zdravnike, aparat za telovadbo. Vpraša se, Ljubljana, Breg 18.II.

Surov cvirni Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Izprašan kurjač ali strojnik išče službe. Cenjene ponudbe pod šifro »A. J.« na upravo lista.

Enonadstropna hiša vilo z velikim vrtom se takoj proda. Natančneje se poiže v Rožni dolini št. 217, pri ličiji.

Proda se: oljnat barvana slika, omara, podobice, pritlikavec za na vrt, damsko čevlje za brilolazce (gojsarci), knjige (Gartenlaube), risalno orodje, tonet mizica za otroke, svilena šerpa, operno kukala. Kje pove uprava lista pod št. 692.

Išče se gospoda učile jiščnika

da bi poučeval vijolino. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »vijolina 669«.

Kovačnica se želi vzeti v najem ali nakup, dobro ideoča, ki bi imela najmanj dve ognjišči. Ponudba naj se blagovoli poslati na g. Rypar Franc, kovač v škofji lokl. 620

Gospodinji v snažna ženska, zume poleg meščanske kuhe tudi vrtna dela in ima smisel za gostilno in kmetištvo. Sprej. otročarica k otrokom me se tudi v najmodernejšo žična mreža za 100 m vrtno ograjo. Je 54 m vodovodnih čevlji (1/2 cole) ali koleselj ter tudi polkrita kočija se kupi. Parna pekarija z najmodernejšo opremo se da v najem. Cenjene ponudbe naj se blagovoli poslati na: KAMENŠEK, Dobrnske Toplice pri Celju. (683)

Kupujem drva

bukova in hrastova, najmanj polsuha, naložena v vagon za takojšnjo dobavo! Ponudbe s skrajno ceno in množino je poslati tvrdki VINKO VABIČ, — Zalec pri Celju.

Suhe gobe

kupuje vedno in v vsaki množini

M. RANT, Kranj,

največja jugoslovanska izvozna trgovina suhih gob, ki obstoji že nad 32 let.

Št. 1314.

Razglas.

Na podlagi naredbe celokupne Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 17. januarja 1919, št. 295, se odreja in razglasu sledeče:

Občine: mesto Ljubljana, Moste, Vič in Zgornja Šiška tvorijo enoten stanovanjski okoliš.

1. Kdor ima v tem stanovanjskem okolišu dvoje ali več stanovanj, mora vsa ta stanovanja naznaniti mestnemu magistratu ljubljanskemu tekom osmih dni po tem razglasenju. To naznanilo mora obsegati:

- a) natančno označbo lege in obseg vsakega stanovanja in
 - b) pri vsakem stanovanju ime hišnega lastnika ali njegovega pooblaščenca.
2. V istem stanovanjskem okolišu naznaniti je mestnemu magistratu ljubljanskemu v istem roku:
- a) vsa stanovanja, ki stoje prazna ali služijo le za shrambo, ali so sicer opremljena kot stanovanja, pa v resnici ne stanujejo nihče v njih;
 - b) vsa stanovanja, ki se resnično uporabljajo le nerazmerno kratek čas v letu;
 - c) vsa stanovanja, kjer je število sob večje kot število stanovalcev brez služabništva, ter neglede na število stanovalcev vsa stanovanja s štirimi in več sobami.

Naznanilo pod 2. a) in b) mora podati hišni lastnik, naznanilo pod c) pa imetnik stanovanja.

Vsa ta naznanila so kolka prosta. Kdor bi naznanil pod 1 in 2 ne podal pravočasno, je kazniv po mestnem magistratu ljubljanskem z globo do 5000 K ali z zaporom do 6 tednov.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 27. januarja 1919.

Priden mizarški pomočnik

išče dela s hrano in stanovanjem. Naslov: L. S. poštnoležke Fram pri Mariboru.

Sprejme se v čevlji nogavic. Hrano in se ima v hiši. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 636.

Kupi se pisalni stroj — Poudarjen pod šifro »Stroj« na Beseljak in Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5.

Ogled večjo množino proda tvrdka A. KUSLAN, Karlovska cesta 15, v Ljubljani. — Dalje se odda tudi večjo množino vermut-vina sladkega.

ZAHVALA.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom bridke izgube naše srčno ljubljene hčerke in sestrice

Štefanije

ter za obilo udeležbo pri pogrebu izreka svojo globočutečo, srčno zahvalo

žalujoča rodbina Marc.

Suhe gobe (jurčke)

kupuje do velike noči V. H. ROHRMANN, Ljubljana, najstarejša že 38 let obstoječa trgovina s suhimi gobami.

631

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem bridko vest, da je naš iskreno ljubljani brat, ozir. stric, bratranec, gospod

Anton Hočevar

sođ. nadodolijant pri okr. sodišču SHS v Kočevju,

dne 21. januarja t. l. ob 3/4 na 5 uro popoldne, po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 45 letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v četrtek dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. Dragega rajnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Kočevju, 22. jan. 1919.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Povodom prebriske izgube nepozabnega brata, ozir. strica, bratranca, gospoda

Antona Hočevar

sođ. nadodolijant pri okr. sodišču SHS v Kočevju,

izrekamo najtoplejšo zahvalo za vse dokaze globokega sočutja, dalje vsem, ki so prišli kropit dragega pokojnika, in ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Vsem skupaj in vsakemu posebej: Bog plačaj!

V Kočevju, 24. jan. 1919.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Mnogi so spremili našega dobrega soproga, oziroma očeta, tasta, gospoda

Jakoba Kralja

deželnega stavbnega uradnika

na poslednji poti, še več jih je sočutilo z nami prebriskno izgubo. Zahvaljujemo se kar najiskrenejše vsem, kajti odkrito sočutje in posebno pomočnik častice spremstvo gospodov deželnega stavbnega urada nam je bilo v veliko tolažbo.

Ljubljana, 24. pros. 1919.

Zalujoči rodbini:
Kralj - ženka.

Krepak Jani, 17 let star z dežela, želi vstopiti v kakemu obrtniku, najraje strojničarstvu, stroje, mehaniku ali pa v kakom manufakturno trgovino kot vajenec. Zeli se hrana in stanovanje. Cenjene ponudbe pod „Srečko 1902/547“ na upravo „Slovenca“ 547

Dijak, osmošolec z izvrstnimi izpričevali sprejme **inštrukcijo** pod pogojem, da dobi stanovanje z električno razsvetljavo. Cenjene ponudbe na upravo „Slovenca“ pod šifro inštrukcija. 704

Službo
oskrbnika - samostojnega gospodarja

na graščini ali na kakšnem veleposvetstvu išče strokovnjak v vseh gospodarskih stvareh, specialist v vino- in sadjarstvu. Ponudbe na upr. lista pod 639.

Zenitna ponudba.

Vsled pomanjkanja časa in družbe, želimo znanja v svrhu takojšnje ženitve z gospo ali vdovo brez otrok v starosti 36 do 38 let. Prednost ima taka, ki ima veselje do kmetijstva in čebelarstva. Sem vdovec star 45 let ter imam dva otroka stara 7 in 8½ let, lepo posvetilo in dobro vpeljeno čebelarstvo. Na levo nogo nekoliko šepam. Le resne ponudbe na upravo lista pod šifro: „Smet in čebelar 701.“ Tajnost pod častno besedo zjamčena.

Zidarje,

ki so vajeni zidanja z navadno in šamotno opeko, išče za trajno in proti dobri plači Kranjska industrijska družba, Sava pri Jesenicah, p. Jesenice-Fužine.

St. 1108.

Delavce

za napravo gramozna in snajenje cest išče mestna občina ljubljanska. Plača se po dogovoru. Oglasiti se je pri cestnem nadzorstvu na magistratu (glavni vhod, pritličje, desno.)

Mestni magistrat ljubljanski
dne 18. januarja 1919.

Gostilna pri „Jurju“ Poljanska cesta 11.

Posrečilo se mi je kupiti večjo množino pristnega belega vina „stareca“. Čež ulico se bo točilo po K 7-60, v gostilni belo in rdečo po K 8. Dobi se tudi vedno sveže pivo „Gülden“ v steklenicah. Za obilen obisk se priporočata Anton in Marija Jalen.

Kovaški, kolarski, mizarški**pomočniki**

se sprejmejo. Povprašati je pri Mestni jami, cesta na Šodoljevo štev. 3.

Prodaj: **fotografski aparat**

4½ x 6 z Ernemannovim objektivom 1:6, 8 ter s kasetami za plošče in filme, cena 190 K; **uljanogled** 6x, 370 K. Oboje je novo. Naslov v upravi pod 665.

! PETROLEJ !

se prodaja ali pa tudi menja za ajdovo moko. Ponudbe naj se pošljejo pod „Petrolej“ na upravitelstvo „Slovenca“.

TRGOVCI!

Ponudimo vam: 50 000 metaj iz riževe slame št. 1, po 480, št. 2 po K 560 št. 3, K 640, št. 4, 720, kratek za ribanje iz riževe slame K 230, iz pravih korenin K 7— za komad kakor tudi vse druge kratekarske izdelke. Cene franco ZAGREB. — Pošljamo tudi po pošti po povzetju.

Naročite vzorce!**Ako rabite****„Jugo“ - milo za pranje**

v zboljšani kakovosti, belo, v kosih po četrt kilograma. Cena zaboja s 25 kilogrami (vsebujejočega 100 kosov) 110 kron franko zaboja iz Zagreba. Poštni zaboječki po 4 kg za neto 28 kron franko. Dobiva se po povzetju pri eksportnem podjetju M. Jünker v Zagrebu št. 39, Petrinjska ulica št. 3.

Pri naročilih se prosi predplačilo polovice zneska.

vrtna ali poljska semena

pisite po cenovnik. Trgovina s semeni **SEVER & komp. Ljubljana.**

karbida

Večja množina se dobi pri **BREZNIK & FRITSCH**, trgovina z železnino v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 17. 51-9

Vsak, kdor rad poceni kupi

pohišstvo

naj se oglasi takoj

v zalogi pohištva **Vido Bratovž**

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

D. C. Kotar
Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

457
St. 846.

Razglas.

Jugoslovanska tovarna za milo v Spodnji Šiški ima večjo množino milnega blaga. To blago se bo oddajalo posej franco tovarna po naslednjih temeljnih, oziroma nadrobnih cenah:

20% pralno milo v kosih po 100 g, komad po K 0-40.	100 g, " " " K 0-40.
30 " " " " " " " " " K 0-45.	100 g, " " " K 0-45.
30 " " " " " " " " " K 0-90.	100 g, " " " K 0-90.
38-40 " toaletno " " " " " " " " " K 1-20.	100 g, " " " K 1-20.
66 " milo za britje v " " " " " " " " " K 2-50.	50 g, " " " K 2-50.
10 " milni prašek " " " " " " " " " kg K 2-50.	

Pri naročbah istega milnega blaga v celih zabojih se dovoljuje znaten popust in se v tem slučaju oddajajo milni izdelki franco tovarna po naslednjih cenah:

20% pralno milo v kosih po 100 g, komad po K 0-30.	100 g, " " " K 0-30.
30 " " " " " " " " " K 0-45.	100 g, " " " K 0-45.
30 " " " " " " " " " K 0-90.	100 g, " " " K 0-90.
38-40 " toaletno " " " " " " " " " K 1-20.	100 g, " " " K 1-20.
66 " milo za britje v " " " " " " " " " K 1-40.	50 g, " " " K 1-40.
10 " milni prašek " " " " " " " " " kg K 2-50.	

Blago se mora plačati naprej, ker se razpošilja sicer le proti povzetju. Naročila je nasloviti na Jugoslovansko tovarno za milo v Spod. Šiški.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1919.

Poverjenik za javna dela in obrt: **inž. V. Ramac l.r.**

Anončna

Ekspedicija v vse jugoslovanske in inozemske časopise.

Al. Matelič, Ljubljana
Kongresni trg št. 3/1.

Brezplačna sestava učinkovitih inseratov v vseh evropskih jezikih.

pisarna

Vreče, dobro ohranjene, za žito, moko, 1 t. d., se kupi vsaka množina. Ponudbe pod „Veletrovin“ na **Spanska stena** 3 do 4 metre dolga in čez 2 metra visoka, se kupi. (Vollgatter) 18 oz. 30“ se kupita. **Elektromotor** 220 voltov, 25 do 30 HP se kupi. **Beseljak & Rožanc** **Francjevo nabrežje št. 5.**

Premogokop

in 24 oralov zemljišča v bližini Celja takoj na prodaj. Preračunjeno je najmanj 800 tisoč ton črnega premoga. Najbolje naložen denar. Proda se samo Jugoslovonom. Poizvedbe pod naslovom „Premogokop“ pošta Rimske toplice.

Tovarna opeke obenem parna žaga v Kupjaku, pošta Skrad, Hrvatska rabi k 50 HP Lanzovih lokomobilih **strojnika.** Oženjeni brez otrok, kateri so že v takem podjetju delovali, imajo prednost. Nastop službe takoj. Stanovanje, vrt in kurjava v naravi, mesečna plača 400 K. Pisemne ponudbe itd. na lastnika Josipa Lončariča, Skrad, Hrvatsko.

Pozor gg. lovci!

Za nagačenje raznovrstnih živali se priporoča

IVAN ROBIDA
negačevalec,

Tržaška cesta 22, Ljubljana.

Odprl sem zopet svojo v obče znano delavnico. Kakor prej, tako se bom tudi sedaj potrudil, da bom svojim cenjenim naročnikom zadovoljno postregel. Delo solidno in izborno. Cene nizke.

KUHARICA

popolnoma večja v kuhanju, pranju in vseh ostalih hišnih poslov, se išče za fino obitelji. Plača od 80 do 100 K. Ponudbe s sliko naj se pošljejo na naslov: **Dana Šarič**, upravitelj gr. aprovizacije, Zagreb, Šenčina ul. 6 II. 617

Ženitev.

Gostilničar in trgovec, 30 let star, lepe postave in prikupljivega vedenja, se želi poročiti z gospodično ali mlado vdovo. — Ponudbe s sliko na upravo lista pod šifro „Ljubljana 654“.

Dražba

dobrega krompirja pri **BALKANU** 30. t. m. ob 10. uri, vzključna cena 50 v za kg. Reflektanti naj prinesejo vreče s seboj.

Odvetnik

dr. Fran Irgolič

je odprl svojo pisarno v Mariboru, Tegethofova cesta št. 45, nasproti glavnemu kolodvoru.

Iščemo organista-cerkvenika

ki bi bil dober pevovodja, znal če le mogoče poučevati tamburico in malo godbe. Dohodki letno čez 2000 K v denarju, del prehrane, ter prosto stanovanje. — Prilika za postranski zaslužek s poučevanjem klavirja. — Nastop čimprej. — Kje pove uprava lista pod številko 651.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri cloveku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duba in ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštne prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkovec v Ljubljani, zravcu rotovža. 1212

Edina slovenska veletrovinna umetnega cvetja in pogrebni potreščin

Anton Z. Finžgar
VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Pristno TOALETNO MILO fino dišeče komad 100 gr 3 kosi K 13— 12 kos. K 48— 24 kos. K 92— **Pristno domače suho PRALNO MILO** za kg kron 22—, pri večjem naročilu popust. Pošilja proti predplačilu **M. JÜNKER**, izvozna trrdka Zagreb 39, Petrinjska 3. Hrvatsko.

Nova izbrana **VINA**
K 450 (v mestu K 470) za 100 l v vsaki množini **MILKO JESIE**, Florijanska ulica št. 36, Ljubljana.

V Grand hotelu Triglav na Bohinj, Bistriči se prodaja: acetilenski aparat za 30 sveč, 1 vagon praznih steklenic, tramovi, okviri in stekla za okna, vrata, klosetne in vodovodne školjke, avtomatični klavir in podobno.

Proda se lepo arondirano **posestvo blizu Vrhnike**

v izmeri 20 ha, obstoječih hiše, hleva, travnikov, njiv in gozda. Cena 40.000 K. Potrebna živina in drug inventar je tudi naprodaj. Natančnejše se poizve v notarski pisarni na Vrhniki. (691)

Parketne deščice

dobava in poklada kakor tudi vsa popravila in v to stroko spadajoča dela izvršuje in se priporoča **Josip Pub, Ljubljana, Gradaska ulica 22.**

KONJAK

Za oslabele vsled starosti, proti slabostim v želodcu in proti izgubi telesne moči je stari vinski konjak pravo poživljenje. Pošilja dve politterski steklenici franko z zaboječkom vred za 60 K **Benedikt Hertl**, graščak na graščini Golč pri Konjicah, Štajersko. 132

POZOR!

Samo tako dolgo, dokler je blago v zalogi!

Zimsko blago, kakor na primer: moške nogavice, zaplestnice, zimске čepice, pasovi (Leibbinden), ženski jopiči brez in z rokavi, moški jopiči in volneni otroški jopiči se po posebno nizkih cenah oddajo.

Eksportna hiša **LUNA**, Maribor št. 75.

Toaletno milo „SCHICHT“

pravo brez primesi, 100 gramov čiste teže, kos K 4—, razpošilja po povzetju

445(4) Anton Jelenč, Tržič na Gorenjskem.

PISEMSKE ZNAMKE

jugoslovanske, hrvatske, bosanske, avstrijske, italijanske, kakor tudi vojne in vojno-poštne znamke kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah. Ponudbe s ceno in event. vzorci na: **A. Weisz**, trgovina pisemskih znamk na Dunaju I., Adlergasse 3. 470

Smokve (fige)

limone in pomeranče

(d) razpošilja po povzetju 482

Mihael Samida

Maribor ob D., Stolni trg 3.

KARBID

od 100 kg naprej v železno-pločevinastih zabojih v vsaki množini razpošilja točno proti predplačilu „Tovarnica za dušik, d. dr. v Rušah pri Mariboru“. Nadaljna pojasnila so pri omenjeni tvornici na razpolago. 303

Krema za britje

najboljša kakovost, rabljiva brez vode, 1 porcelan. lonček K 6— 1 tucat 60 K.

Milo za britje

pristno, najboljšo vrste 1 kos 3 K 1 tucat K 30—, — Pošilja proti naprejšlatvi denarja **M. JÜNKER**, eksportna trgovina Zagreb 39, Petrinjska 3 III. Hrv.

zelo fin, ter 590

Rum kremo za čevlje

nudi trrdka

J. Perdan, Ljubljana.

MILO.

10 kg mila „DOB“ K 30— pošiljam po povzetju poštne prosto ter franko zaboječek. Pri odjemu več originalnih zabojev popust. — Dalje nudim tudi večjo množino zelo dobrega maščobnega mila ter nad 100hl hrastovih sodov.

Tvrdba **A. KUŠLAN**, Ljubljana, Karlovska cesta št. 15.

NAZNANILO.

Naznanjam p. n. občinstvu, da vrnivši se od vojakov zopet nadaljujem svojo **tapetniško obrt.**

Proseč nadaljne naklonjenosti se priporočam **JOSIP SLUGA**, Ljubljana, Rimska cesta št. 21.

Prostovoljna dražba. Jutri v sredo ob 9. uri dopoldne prodajalo se bode potem javne dražbe na Resljevi cesti št. 24/1 razno

pohišstvo,

podobe, obleka, pipe, stare orožje in starina.